

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΕΜΠ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ
Αριθμός Αδείας
348

ΚΩΔΙΚΟΣ: 2500

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 89/10 ΚΕΜΠ ΚΡ.

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

www.earachthos.gr

e-Άραχθος

Το θρυλικό

Γέφυρα της Άρτας

Ο ΑΡΑΧΘΟΣ

Η εφημερίδα που ένωσε

Γέφυρα
ΤΖΑΡΗ

το Ξεροβούνι με τα Τζουμέρκα

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΑΡΤΑΣ «Ο ΑΡΑΧΘΟΣ»

Κύπρου 11, Περισσός 142 32 • Τηλ.: 6937160965 • E-Mail: info@earachthos.gr

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' • ΧΡΟΝΟΣ 33ος - Αρ. φύλλου 188 • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014 • Τιμή Φύλλου: 1.25 €

Διαγωνισμός φωτογραφίας με θέμα

«Το Κεντρικό σήμερα»

Στείλτε τις φωτογραφίες σας από το Κεντρικό και τον Άραχθο
μέχρι τις 31 Μαΐου 2015

Με μεγάλη μας χαρά ανακοινώνουμε τη διενέργεια διαγωνισμού φωτογραφίας που οργανώνει ο Σύλλογός μας. Η ιδέα έρχεται από παλαιότερα και την πραγματοποιούμε τώρα που νιώθουμε δυνατοί ότι πρώτον θα έχουμε αρκετές συμμετοχές και δεύτερον θα μπορέσουμε να διαχειριστούμε το υλικό. Βασικός στόχος μας είναι να γίνει μία έκθεση, η οποία θα φιλοξενηθεί σε χώρους του Κεντρικού, όπως τα σχολεία των Ναζαίων και της Φτέρης. Το θέμα που τελικά προτιμήθηκε είναι γενικά το χωριό μας ώστε να μην περιορίσει τους συμμετέχοντες.

Ο ΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

1. Συμμετοχή μπορεί να έχει οποιοσδήποτε ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, καταγωγής. Επίσης είτε είναι επαγγελματίας φωτογράφος είτε όχι. Ειδικά, τα 7 μέλη του Συλλόγου μπορούν να συμμετέχουν φιλικά και όχι για το έπαθλο του διαγωνισμού καθώς αυτοί θα είναι και οι κριτές που θα αξιολογήσουν τις φωτογραφίες.
2. Η συμμετοχή κάθε διαγωνιζόμενου περιορίζεται σε **5 φωτογραφίες** το μέγιστο.
3. Η τοποθεσία που τραβήχτηκε κάθε φωτογραφία θα πρέπει να αναφέρεται καθώς και μια ενδεικτική ημ/νία. Η τοποθεσία θα πρέπει να είναι από το Κεντρικό ή και από την κεντρική κοιλάδα του Αράχθου, ενώ η ημ/νία να είναι πρόσφατη – π.χ. τα 5 τελευταία έτη.
4. Το θέμα δεν περιορίζει τον φωτογράφο παρά μόνο στην τοποθεσία που τραβήχτηκε η φωτογραφία. Μπορεί να είναι εξωτερική ή και εσωτερικού χώρου, να απεικονίζει φύση, ανθρώπους, κτίρια ή οτιδήποτε άλλο με μοναδικό όριο την φαντασία του φωτογράφου. Μπορεί να είναι σκηνοθετημένη φωτογραφία ή αυθόρμητη.
5. Η αποστολή των φωτογραφιών θα γίνεται μόνο ηλεκτρονικά με mail στη δνση: info@earachthos.gr και αυστηρά μέχρι τις **31 Μαΐου 2015**.
6. Ο φωτογράφος που αποστέλλει τις φωτογραφίες, απευθείας δέχεται όλους τους όρους του διαγωνισμού καθώς και δίνει το δικαίωμα στο Σύλλογο να τις χρησιμοποιήσει αφιλοκερδώς σε οποιαδήποτε έκθεση, είτε φυσική είτε στον διαδικτυακό τόπο ή εφημερίδα του Συλλόγου μας, είτε σε μελλοντικό ημερολόγιο ή λεύκωμα που θα εκδώσει.
7. Η συμμετοχή δεν έχει κανένα κόστος για τον φωτογράφο και οποιαδήποτε έξοδα τυπώματος της φωτογραφίας για τη φυσική έκθεση θα καλυφθούν από το Σύλλογο.
8. Ο **1ος νικητής** του διαγωνισμού θα κερδίσει φωτογραφική μηχανή αξίας **200,00 ευρώ** ενώ ο **2ος** και **3ος** θα έχουν **δώρο** ένα ωραίο **δείπνο** σε μια από τις ταβέρνες του χωριού μας αξίας **50,00 ευρώ**.

Περιμένουμε λοιπόν τις φωτογραφίες σας στο mail της ιστοσελίδας μας.

Εγκρίθηκαν χρήματα για έργα στο χωριό μας!

Ολοκλήρωση ασφαλτόστρωσης δρόμου Ναζαίων-Κρυονερίου

Οδεύει προς λύση το πρόβλημα με το Στεφάνι της Σκάλας;

Καλά νέα μαθαίνουμε σχετικά με την τη χρηματοδότηση έργων στο χωριό μας από την Περιφέρεια Ηπείρου. Όπως μας πληροφόρησε ο πρόεδρος του χωριού μας, κ. **Βαγγέλης Λαμπράκης**, «κατόπιν ενεργειών του αντιπεριφερειάρχη κου **Βασίλη Ψαθά**», εγκρίθηκαν 150.000 ευρώ από την περιφέρεια Ηπείρου για την πραγματοποίηση τεχνικών εργασιών και την επίλυση του προβλήματος με το Στεφάνι της Σκάλας. Πρόκειται, εφόσον πραγματοποιηθεί το έργο, για μια σημαντική, θετική εξέλιξη, που θα λύσει ένα από τα χρόνια προβλήματα του χωριού μας.

Επίσης, σύμφωνα πάντα με τη ενημέρωση του προέδρου, εγκρίθηκαν από την περιφέρεια

Ηπείρου και 250.000 ευρώ για τη συνέχιση του δρόμου Ναζαίοι – Κρυονερί. Τα χρήματα αυτά, στην εποχή που ζούμε, δεν είναι ευκαταφρόνητα. Εμείς κρατάμε -προς το παρόν- το ερωτηματικό, όσον αφορά την εκτέλεση των έργων. Όταν δούμε ν' αρχίζουν τα έργα, (αφού γίνουν οι μελέτες ή όποιες άλλες γραφειοκρατικές διαδικασίες), δεν θα τοιγκουνευτούμε ούτε τα εύσημα ούτε τα του «Καίσαρος τω Καίσαρι» να αποδώσουμε.

Ο Άραχθος πάει facebook!

Γίνε και συ φίλος τώρα μπαίνοντας μέσω της ιστοσελίδας μας

www.earachthos.gr ή απ'ευθείας στο facebook αναζητώντας το «e-Άραχθος».

17 Οκτωβρίου έκανε αυλαία το «e-Άραχθος». Ξεκίνησε με την πρωτοβουλία της φίλης μας **Πέπης Μπαλαούρα**. Η Πέπη έχει ήδη αρκετή εμπειρία με το «Φτέρη Άρτας» και ανέλαβε και το facebook του Κεντρικού! Ήδη η ιστοσελίδα έχει 390 φίλους που εμπλουτίζουν τις σελίδες του με νέα και παλιά του χωριού μας και περιμένει και σένα στην παρέα του!

29^η ΑΡΑΧΘΙΝΗ ΦΑΣΟΛΑΔΑ

Κυριακή 29 Μαρτίου 2015

Στη θέση Κατσιμίδι στην Πάρνηθα

Από το πρωί 9:00 μέχρι στις 14:00

Η 29^η φασολάδα θα διοργανωθεί στην ίδια πανέμορφη τοποθεσία στο Κατσιμίδι, όπου γίνεται τα τελευταία 6 χρόνια.

Η διαδρομή είναι εύκολη, αρκεί να ακολουθήσετε τις παρακάτω οδηγίες:

- α. Παίρνουμε την Εθνική Οδό για Λαμία και στην γέφυρα Βαρυμπόμπης στρίβουμε αριστερά για Βαρυμπόμπη. Μηδενίζουμε τον χιλιόμετρο.
- β. Στο 4,4 χλμ. Στρίβουμε δεξιά «ΠΡΟΣ ΒΑΡΥΜΠΟΜΠΗ».
- γ. Στο 5,3 χλμ. Περνάμε μπροστά από το «LEONIDAS PALACE» και στο 5,8 χλμ. Μπροστά από την ταβέρνα «ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ».
- δ. Συνεχίζουμε όλο ευθεία τον δρόμο και στο 13,6 χλμ. Συναντάμε στο δεξί μας χέρι την ταβέρνα «ΤΟ ΧΑΝΙ ΤΟΥ ΔΡΟΥΓΚΑ»

Ακριβώς απέναντι, στο πλάτωμα, θα σας περιμένουμε από νωρίς το πρωί.

Ραντεβού λοιπόν στο Κατσιμίδι

Π ρ ο σ ο χ ή η φ α σ ο λ ά δ α θ α σ ε ρ β ί ρ ε τ α ι α π ό τ ι ς 1 1 : 0 0

ΜΕ ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΝΕΡΟ ΥΔΡΕΥΟΝΤΑΙ ΤΑ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΛΑΓΚΑΔΙΩΝ

Στις 03/12/2014 με αρ. πρωτοκόλλου 11240/3/12/2014 αποστείλαμε την παρακάτω επιστολή υπ' όψιν του κου Δημάρχου Γαρνέλη Μ. και του Προέδρου της Τοπικής Κοινότητας Κεντρικού κου Λαμπράκη Βαγγέλη.

**ΘΕΜΑ: «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΕΑΤΙΟΥ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΥΔΑΤΟΣ»
ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΛΑΓΚΑΔΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ**

Κύριε Δήμαρχε,

Αρχικά, ήθελα να σας συγχαρώ για την εκλογή σας και να σας ευχηθώ καλή και επιτυχημένη θητεία και εν συνεχεία να σας γνωρίσω ότι στις 28/12/2011 αποστείλαμε στον τότε Δήμαρχο κ. Χασιάκο, πλήρη φάκελο και σε ηλεκτρονική μορφή με την μελέτη για την κατασκευή φρεατίου ύδατος προς αντιμετώπιση του προβλήματος ύδρευσης του οικισμού Λαγκαδίων. Επίσης, στις 18/02/2014 έγινε υπενθύμιση για το παραπάνω θέμα με Αρ. Πρωτ.: 1995/19-2-2014. Επειδή παρήλθαν 3 χρόνια και ουδέν έγινε, ερχόμαστε σήμερα να σας τονίσουμε την αναγκαιότητα κατασκευής του παραπάνω έργου δεδομένου ότι τα υψηλότερα σημεία του οικισμού υδρεύονται από γεώτρηση στη θέση Σελιό, με νερό το οποίο περιέχει **φθόριο 5 φορές μεγαλύτερο από τα όρια του ποσίου (!!!)** και θεωρείται **λίαν ακατάλληλο τόσο για οικιακή όσο και υδροπονική χρήση**.

Παρακαλούμε για τις δικές σας άμεσες και απαραίτητες ενέργειες για την ένταξη της κατασκευής του παραπάνω έργου στο πρόγραμμα εκτελεστών έργων 2015, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το οξύτατο πρόβλημα το οποίο εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την υγεία των κατοίκων.

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ 27/11/2014

Μετά τιμής,

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΠΡΩΗΝ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ «ΑΡΑΧΘΟΣ»

ΠΑΝΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΣΑΣ

«Ο ΑΡΑΧΘΟΣ»
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΙΩΤΩΝ ΑΡΤΑΣ

Κύπρου 11, Νέα Ιωνία 14232
Τηλ.: 6937-160965
E-Mail: info@earachtos.gr

ΧΡΟΝΟΣ 33ος - Αρ. φύλλου 188
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΙΩΤΩΝ ΑΡΤΑΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ:

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου
Χρήστος Σωκράτης Χουλιάρας
Τηλ.: 6937 160965

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ-ΥΛΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ Κ.ΛΠ.
ΣΤΗ Δ/ΝΣΗ: Κύπρου 11 - Περσιόσης 142 32
Υπόψη Χρήστου Χουλιάρα

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Πρόεδρος: Χρήστος Σωκρ. Χουλιάρας

Αντιπρόεδρος: Γεωργία Ζώη,
τηλ.: 6944307465

Γεν. Γραμματέας: Κώστας Σαλαγιάννης,
τηλ.: 6972302458

Ταμίας: Βασίλειος Γεωργ. Καλλιακάτσος,
τηλ.: 6999901233

Ειδικός Γραμματέας: Μαρία Αράπη

Δημόσιες Σχέσεις:

Βίκυ Αράπη-Καραγιάννη, τηλ.: 6972090800

Αλέξανδρος Καλιακάτσος, τηλ.: 6977491335

Σελιδοποίηση-Εκτύπωση:

RED-T-POINT, τηλ.: 210-8656505

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: 130/29602490

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ: 5077-034530-131

IBAN τράπεζας Πειραιώς:

GR85 0172 0770 0050 7703 4530 131

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙ

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ 26850 22221-3

ΕΛΤΑ&ΤΑΧ.ΤΑΜ/ΡΙΟ 26850 22216

ΟΤΕ 26850 22212

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ 26850 22288

ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ 26850 22584,

22224, 22243

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ 26850 22615

**ΥΠΟΘΗΚΟΦΥΛΑΚΕΙΟ &
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΕΙΟ**

26850 22644,

6972194054

ΚΤΕΛ ΑΡΤΑΣ 26810 27348

210-5133139

**ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΤΑΣ**

26810 28030

RAFTING-VIA NATURA

(ΓΕΦΥΡΑ ΠΛΑΚΑΣ)

26850 31200

6972223574/

6979419773

ΙΕΡΕΑΣ ΧΩΡΙΟΥ

ΜΑΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ

6946153141

ΚΑΦΕΝΕΙΑ & ΤΑΒΕΡΝΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ

• **ΒΑΘΥΚΑΜΠΟΣ**

ΧΟΛΕΒΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

2685071283

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΩΣΤΑΣ

6972240257

• **ΚΡΥΟΝΕΡΙ**

ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

26850 71219

ΣΦΗΚΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

26850 71965

• **ΛΑΓΚΑΔΙΑ**

ΦΑΚΙΤΣΑΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ

26850 71358

• **ΝΑΖΑΙΟΙ**

ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

26850 71391

ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

26850 71247

• **ΦΤΕΡΗ**

ΑΡΑΠΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

6937575003

ΜΠΑΛΑΟΥΡΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

26850 71266

TAXI

• **ΚΥΨΕΛΗ**

ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

26850 71328,

6972756998

• **ΡΟΔΑΥΓΗ**

ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΣ

26830 71385,

6944513727

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

• **ΦΤΕΡΗ**

ΑΡΑΧΘΟΣ ΧΑΓΙΑΤΙ

6984 613 113

26850 700 22

ΙΠΠΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΓ.ΜΑΡΙΝΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΜΠΑΜΠΑΣ

6946241007

ΜΥΛΟΣ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ

ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΒΟΛΑΣ

6979519620

Τιμή Φύλλου: 1.25 €

Ματιές στο παρελθόν

Οι κάμπιες στα καλαμπόκια τ' Χουλιάρα

Του Δημήτρη Στ. Πανπά

Είναι Ιούνιος του 1997 στην Καλλονή, στο σπίτι μας και, με αφορμή τις ειδήσεις στην TV, που έκαναν λόγο (και έδειχναν) τις κάμπιες στο Μεσολόγγι, η γειτόνισσα, κυρά Θεοδώρα Β.Τ. μας διηγείται:

«Ήμαν κοπέλα -ανύπαντρη- στον πατέρα μου, το Χρήστο Χουλιάρα, στη Ρουπακιά, 14-15 χρονών. Είχαμε κάτω στη Γκούρα -στη λίμνη- ένα χωράφι μεγάλο, με καλαμπόκια, ποτιστικό. Κάποια εποχή, Ιούλιος θα ήταν, είχαν ξεσταχιάσει οι ρόκες και στο χωράφι μας παρουσιάστηκαν κάμπιες (είδα αυτά στην τηλεόραση και θυμήθηκα...).

Κάμπιες πολλές, μαύρες -τριχωτές- μακριές και έτρωγαν τα φύλλα απ' τις ρόκες. Άρχισαν απ' τα πατώφ'λλα και κόλλαγαν απάν' κατ' τα στάχυα. Άφηναν τα νεύρα μονακά στο φύλλο!! Πηγαίναμε με τα γίδια να τα βοσκήσουμε και τα κατεβάζαμε στη γκούρα να βρουν νερό και βλέπαμε το χωράφι μας μέρα με την ημέρα να καταστρέφεται...

Ο πατέρας δε μπόρ'γε να κάμει τίποτα, φάρμακα και γεωπόνους, τότε, δεν υπήρχαν να του δώσουν να ρεντίσει με κάτι, όπως θα έκανε τώρα. Τότε ήταν αλλιώς η ζωή.

Ήρθε το βράδυ στο σπίτι πολύ στενοχωρημένος και λέει στη μάνα μας:

- Μαρία, παν' οι ρόκες, θα π'νάσουμι, δεν πρόκειται να μας αφήσουν ούτε για ψήσιμο, έμειναν τα «ζουγκανάρια» μονακά, εκεί που πέρασαν, το 'καμαν... παστραβέλα...

Μαρουλούσι ου τόπους σ' λιάου, δε ματαίε-δα τέτοια ουργή... πάει, καταστράφκαμαν!!

- Είναι ουργή Θιού, Χρήστου μ'! Φύβγαμαν απ' του δρόμου τ' κι γι'αυτό μας κάν' έτσι..., λέει η μάνα κι την πήρε το παράπονο...

Το ψωμί, τότε, ήταν η ζωή μας, χωρίς καλαμπόκι στ' αμπάρι, δεν έβγαине ο χ'μώνας...

- Ουρ' Μαρία!! Ξέρεις... δεν μέν' άλλ' λύση, θα πάου ταχιά να φέρου τουν παπά, απ' το' Ναζαίους...

Θα τουν πάου να διαβάσει, εκείνο το χωράφι, έστω, που έμεινε ακόμα. Τι άλλο να κάμω, μωρή γ'ναίκα... Πες κι σού! Θα φαν' κι μας αυτές...

- Σύρι, Χρήστου μ', σύρι να πας, μπας κι γιέν' τίποτα μι του διάβασμα τ' παπά, αφού άλλου τίποτα δε μπορούμι να κάμουμι..., είπε η μάνα μας... Θα π'νάσουν τα πιδιά, Χρήστου μ'!!

Δε... γλιέπ'ς!!

Την άλλη μέρα, πρωί, πήγε ο πατέρας, βρήκε τον παπά, του είπε τα καθέκαστα και τον πα-ρακάλιασε να 'ρθει, να κάμει καμιά ευχή, να φύγουν τα... μπλιούνια.

- Παπά μ'... μαρουλούσι του κουράφ', δε φαίνονται οι καλαμποκιές, απ' τα μαυροζού-λαπα, ό,τι μπορείς κάμε...

Κατά το κολασιό, νάτοι, ήρθαν στο σπίτι μας και τράβηξαν ίσια, για το κουράφι, δεν έκα-τσαν ούτι για καφέ. Μπροστά ο βλοημένος, με το θυμιατό στο χέρι και ένα βιβλίο και από κοντά ο πατέρας και έφτασαν στη λίμνη. Διά-βασε τα «γράμματα» ο παπάς, θυμιάτισε γύ-ρα το χωράφι, έκαμαν και ματάκαμαν το σταυρό τους και πήραν πάλι τον ανήφορο.

Ήρθαν στο σπίτι, αποσταμένοι και στενοχω-ρεμένοι.

- Σας ήβρε μεγάλο βάσανο, πρώτη φορά βλέπω τέτοια καταστροφή, Χρήστου μ', είπε ο παπάς, καθώς έπινε τον καφέ του και φου-μάρ'ζι κι του τσιγάρου. Είπαν διάφορα, αρ-κετή ώρα.

- Για να ιδούμι... ο Θεός είναι μεγάλος, είπε και σγκώθηκε να φύγει. Τον ευχαρίστησαν, του έδωκαν και μια αρμάθα καπνό και πάε ι για το κονάκι του, ο παπάς.

Το απογευματάκι, εγώ πήγα για τα γίδια, όπως κάθε μέρα και ο πατέρας πήγε να ιδεί, από περιέργεια, το χωράφι. Βλέπεις, το καλα-μπόκι ήταν είδος πολυτελείας, εκείνον τον καιρό.

Δεν τον χώραγε ο τόπος να κάσει, τον έτρω-γε η αγωνία. Πάει κάτου, φέρει μια γυρου-βουλιά απ' την κορφή ως τον πάτο, πάει και πέρα τ' μέση στον όξτο, τι να ιδεί; Δεν πί-στευε στα μάτια του. Κοίταζε από δω, κοίτα-

ζε από κει, μήπως ήταν σκουτουριασμένος, μήπως του 'ρθε καμιά ζαλάδα και τα 'βλεπε θολά, δεν καταλάβαινε τι του γίνονταν...

- Θαύμα, ουρέ, θαύμα!!! Τ' ακούτε, μωρέ..., κι έκανε και ξαναματαέκανε το σταυρό του και το 'ρχουνταν να φωνάξει, να χοραπ'δή-σει, να... κουγιάξει δυνατά!...

Έφ'γαν, ουρέ, έφ'γαν! Παν' κατά διαόλου, παν' τα διαουλοζούλαπα, να τα, ακόμα, εδώ πέρα, τσ' κουμαριές κι τσ' πουρδαλιές, φεύ-γουν!! Φεύγουν!!, έλεγε μοναχός του.

Οι κάμπιες -πράγματι- μπήκαν στη γραμμή, η μία πίσω από την άλλη, και έφευγαν πέρα το λόγγο, έξω απ' το χωράφι. Πολλές αρμαθα-ριές, ατελείωτες ουρές, κατέβαιναν απ' τις ρό-κες και τράβαγαν για καινούρια λ'βάδια!!

Έτριβε τα μάτια του ο πατέρας, δεν ήξερε πού πήγαιναν, μ' ούτε και τον ένοιαζε να μά-θει.

Το μόνο που συλλογιώνταν ήταν ότι έφευγαν οι... «διάδοιοι» απ' το χωράφι, κι ας πάιναν στα κομμάτια... στα τσακίσματα να πάιναν!!

Έβαλε το χέρι του στη μπάλα και κοίταζε, όλο κοίταζε, δεξιά, αριστερά, πέρα-δωθε, μέτρα-γε με το μάτι του «αγκάλιαζε» όλο το χωράφι του και λογάριαζε -εκτίμαγε- υπολόγιζε, πόση ζημιά -τάχα- να έγινε και πόσες οκάδες θα μάσει. Θα βγάλει, δε θα βγάλει τ' χρονιά.

Χαίρονταν από μέσα του, καμάρωνε, ένιωθε περήφανος που τα κατάφερε και τα... «πρό-γκ'σι», τα έδιωξε...

- Σας πήρι ου διάδουλους τ' μάνα κι του μ'πα-τέρα, κι σας πήρι..., έλεγε από καμιά φορά και ξεθύμινι... Φάτι του μπόνου, να φάτι...

τρισκαταρέο!! Αυτού, πέρα στου λόγγου, τώ-ρα!, τσ' έλεγε, σα να έβριζε!

Τον έτρωγε, όμως και κάποια αμφιβολία...

- Θεε, να ματαγυρίζουν οι βρουκουλάκοι κι να μη μ' αφήκουν καμίνια..., έλεγε και όλο παρακολούθαγε... να ιδεί το τέλος.

Έκατσε εκεί, δυο-τρεις ώρες και χάζευε, δεν το 'κανε καρδιά να φύγει, ήθελε να ιδεί, να... ξεκωλιαστεί, να ξεκουμπ'στεί, να φύγ' κι η τε-λευταία, κι τότε να ανηφορίσει.

Κόντευε να γείρει ο ήλιος, που ήρθε στο σπί-τι, λαχανιασμένος, απ' τον ανήφορο, αλλά χαρούμενος, γιάλαγαν και τα μ'στάκια του ακόμα. Απ' όξου απ' του πλακόστρωμα, πα-ρέκεια απ' ν' αυλή μας, έβαλε τσ' φουνές.

- Μαρία, Μαρία!! Σώθ'καμαν!! τ' ακούς, μουρή, σώθ'καν τα πιδιά μας, παν', έφ'γαν σ' λιάου!!

Έλεγε, έλεγε αυτός και δε λογάριαζε, αν εμείς καταλαβαίναμαν τι έλεγε. Βγήκαμαν όλοι όξου στην πόρτα, σπρώχνοντας ένας τον άλλο.

- Τι λες, Χρήστου μ'; Τι έγινε; Τι κάν'ς έτσι; ρώ-τησε, αλαφιασμένη -τρομαγμένη η μάνα, κα-θώς έβλεπε τον πατέρα αγνώριστον απ' τ' χαρά του.

- Έφ'γαν, σας λιάου! Έφ'γαν τα ζ'λάπια...

- Αλήθεια, Χρήστου μ'; Αλήθεια λες;

- Ναι, ουρή, δεν ακούς; Τι σ' λιάου τσ' ώρα;

- Δοξασμένος ου μεγαλοδύναμος... Μεγάλου τ' όνομά του... (κι όλο σταυροκοπιώνταν), λυ-πήθ'κι τα καψερά, τσ' ψ'χούλις μ' αυτά...

- Ναι, Μαρία, ναι!

Αυτό λιάου κι γώ, το διάβασμα τ' παπά είναι, τι άλλο να 'ναι;

-Τα βλέπ'ς, Χρήστου μ', τα βλέπ'ς; Ου παπάς διάβασε τα «σωστά γράμματα» κι παν' στουν αγύρ'στου. Ου Θιος εδώ τουν είνι, Χρήστου μ'... αλλά μήπους ημείς, δεν είμιοσι ιδώ...

Είδις η' ιγώ σ' λιάου «καν' του σταυρό σ Χρήστου μ' κι σύρι στη δ'λεία σ'; Κάν' του σταυρούλη σ' κι πέσι να πλαιώσεις;»

Είναι αλήθεια ότι η μάνα μας ήταν περισσότε-ρο «θρησκια», θεοσεβούμενη γ'ναίκα, ενώ ου πατέρας... έτσι κι έτσι!! Παράδωνε πολλές φο-ρές, δε φύλαγε τσ' γιορτάδες ούλες, ουρκίζο-νταν για του... τίπουτα!! «Μα το Θιό», «Μα τ' Μπαναΐα», τουν άκουγες...

Αυτά, η μάνα τα «κράταγε» μέσα της και τώ-ρα βρήκε αφορμή να τ' τα ψάλει λιγάκι.

- Καλά λες, Μαρία μ', καλά κι άγια τα λες, άμα έχουμι του μπόνου μας -του παλούκ'-

τότινες θυμάμισι τσ' Αγίους κι τ' Μπαναΐα...

Αλλά, Μαρία μ', τι να γέν... Αμαρτουλοί κό-σμούς είμιοσι, για ταύτου ξιφεύγου μι. Άμα δεν είμασταν τέτοιοι, θα να 'μασταν κι 'μεις άγιοι (σ'χώρα μι, Θε μ...), είπε ο πατέρας κι

έκαμε μια φορά ακόμα το σταυρό του, εκεί, στο πλακόστρωμα, απ' κάτ' απ' τ' σκαμνιά, που 'μασταν ούλ' μαζί, καταϊ στην κουρελού-σου, διπλοπόδι...

Μεγάλη η χαρά μας, έφ'γαν οι κάμπιες απ' το χωράφι, η κουβέντα στο σπίτι μας όλο γι' αυ-τό ήταν.

Την άλλη μέρα, την παρ' άλλη (δε θ'μάμαι), κάτσαμαν να φάμε. Κάναμαν το σταυρό μας κι αρχίσαμε...

- Δεν είμαστε σωστοί, Μαρία..., λέει ο πατέ-ρας, κι κάτι ήθελε να ειπεί.

- Καλά λες, πατέρα..., είπα εγώ και δεν τον άφ'κα να πει. Με κοίταξε, αλλά δε με μάλωσε που τον διέκοψα. Αυτό δεν το δέχονταν, άμα μίλαγε.

- Βρήκα, πατέρα, πέρα στα δέντρα που πήγα να κλαρίσω τα γίδια, το Βασίλη Τ. και ξέρετε τι μου 'πε, ου... παλιουχαμένους;

- Τι σου 'πι; Κι μην τουν λες παλιουχαμένου τουν άνθρωπου..., ρώτησε λίγο απότομα ο πατέρας, ενώ η μάνα σ'κώθ'κε να τ' βάλ' νερό.

- Να, μου 'πε... πού το πασίναταν εκείό το τρσί τον κατήφορο κατ' λίμνη, προυκτές του κουλασιό;

- Ποιο τρσί, Βασίλη; Εμείς δεν έχουμι τρσί τώ-ρα, στα γίδια, το 'χουμι διμένο στου μαντρί, μας κυνηγάει τσ' γίδες, τ' λιάου ιγώ.

- Δεν κατάλαβες, ουρή, κι σ' είχα για έξυπνη, για τον παπά σε ρωτώ, πού τον πάινε ο πατέρας σου, κάτου στη λίμνη, στο χωράφι.

- Α! Έτσι πες μου, σ'σιανέ μου, του 'πα κι γώ. Για παπά κι όχι για τράγο,μίλα μ. Πήγαι-ναν να διαβάσει να φύγουν οι κάμπιες, μας χάλασαν τσ' ρόκις, δεν είδες που μας ρήμα-ξαν το χωράφι; Κι μου 'πε, γιαλώντας, αυ-τός...

- Ξάρου, ξάρου τι έγινε!! Πήρε με το θυμια-τό και βάρ'γε να φύγουν... Τ' δώκπταν μανα-κά καμιά φκιασιά βούτυρο, να φαν' τα παπα-δόπ'λα του...

Πετάχ'κι ολόρθος ο πατέρας, νευριασμένος.

- Κι εσύ τι του 'πες; Τ' παλιουχαμένου!!

- Του 'πα... έφ'γαν! Τι να τ' έλεγα;

- Να τ' πεις, κουπέλα μ', να περάσει ταχιά απ' του κουράφι μας, να ιδεί με τα στραβά του, τι έκαμε το... θυμιατό τ' παπά, αυτό να τ' πεις..., είπε και βγήκε να πάρει... αέρα. Κι η μάνα συμπλήρωσε:

- Να τ' πεις του Βασιλάκη να πάει να ιδεί μι τα ματάκια τ' κι να μάθει να μην κουρουι-δεύ' τσ' παπαδίσ, είνι αμαρτία, έστω, Θου-δουρούλα;...

- Έτσι, μάνα... έτσι!!, είπα εγώ.

(Τελικά, τα πράγματα ήρθαν έτσι που Βασί-λης και Θεοδώρα χόρεψαν και τον... Ησσία, αργότερα...)

- Αυτά είναι όπως στα μολογάω, κι όποιος θέλει τα ακούει κι όποιος δε θέλει... θ'κός του λογαριασμός. Εγώ τα είδα, τα έζησα και τα ξέρου και πάρα πολλοί γείτονες, δε μπορεί κανένας να με διαψεύσει, όπως ακριβώς στα λιάου, έτσι έγιναν, θέλεις να σ' κάμου κι όρ-κου; Να...».

- Όχι, όχι, Θεοδώρα!! Δε θέλου όρκους εγώ, σε πιστεύω, της είπα εγώ, χωρίς, φυσικά και τότε, να της εξηγήσω ότι θα κάτσω να τα πε-ριγράψω, με κάθε λεπτομέρεια, με το «νι» και με το «σίγμα»... Εγώ, είναι αλήθεια, την πίστεψα, ο αναγνώστης ας κάνει όπως νομί-ζει.

Αληθινά είναι τα γεγονότα, το αν είναι και... πιστευτά, δικός σας... λογαριασμός...

Μαρτυρία: Θεοδώρα Β. Τσιβόλα-Χουλιάρα

Καλλονή, Ιούλιος 1997

Τα ψαράζενα και όμορφα ομhreλάκια της γής. . .

Συνάντησα κάποια μέρα, τυχαία, περί τα μέ-
σα Νοέμβρη, τον φυσιοδίφη-φυσιολάτρη
και συγχωριανό μας Δημήτρη Κίτσο! Επέ-
στρεφε από το κυνήγι του αγριογούρουνου. Αγριο-
γούρουνο μπορεί να μην είχε μαζί του, είχε όμως
κάτι καλύτερο! Πολλά μανιτάρια, από τα βρώσιμα.
Συλλέγει τακτικά στην περιοχή και όπως υποστήριξε
ουδεμία σχέση έχουν σε γεύση και σε ποιότητα με
αυτά που κυκλοφορούν στην αγορά!

Χρησιμοποιεί 3 τρόπους μαγειρέματος: ψητά, τηγα-
νιτά και ο κορυφαίος τρόπος όλων βραστά, και συ-
γκεκριμένα μανιταρόσουπα! Αφού πρώτα αφυδα-
τωθούν και καθαριστούν με μια πετσέτα είναι έτοι-
μα για μαγείρεμα.

Να σημειωθεί πως το μανιτάρι 1 της φωτογραφίας
είναι το καλύτερο, όπως μου είπε, γιατί είναι κλειστό
και άρα πεντακάθαρο!

Ο Δημήτρης Κίτσος συλλέγει 4 είδη μανιταριών, πα-
ρέα πάντα με βιβλιαράκι μανιταριών, γιατί δεν είναι
να παίζει κανείς ποτέ με αυτά.

Αν κάνει κάποιος έναν περίπατο στο δάσος του χω-
ριού μας δε θα συναντήσει όμως 4 είδη αλλά.. 114!
Το χρώμα δε και το σχήμα τους ποικίλει. Έχει εντο-
πιστεί μπλε, ροζ και πράσινο, από τα πιο παράξενα.

Πένη Μπαλαούρα

Υ.Γ. εικόνες αφιερωμένες ειδικά στους μανιταρόφιλους...

Κλειστό μανιτάρι, το ιδανικό!

Πράσινο μανιτάρι, μια σπάνια εικόνα.

Μανιτάρια μόλις έχουν μαζευτεί στο δάσος.

Αυτά τα μικρά ομhreλάκια είναι η αιτία
που τα δάση διατηρούνται υγιή και ανανεώνονται.

Λίγα Λόγια για τον Νίκο Αποστόλη

του Χρήστου Ντάλα

Στα πλαίσια εκδηλώσεων της
Μαρασλείου Παιδαγωγικής
Ακαδημίας Αθηνών για τους
Έλληνες και Κύπριους παιδαγωγούς
έγινε στις 11 Οκτώβρη 2014 παρου-
σίαση του έργου του συμπατριώτη
μας δασκάλου Νίκου Αποστόλη. Την
επιμέλεια της παρουσίασης είχαν κυ-
ρίως η Αθανασία (Σούλα) και Αγγέλα
Αποστόλη, στις οποίες αξίζουν συγ-
χαρητήρια. Παρά τον ασφυκτικά μι-
κρό χρόνο που τους δόθηκε, ήταν
επιτυχημένη και σε συγκινητική
ατμόσφαιρα με παρουσία παλαιών
μαθητών και φίλων.

Δεν είναι σκοπός αυτού του σημειώ-
ματος το βιογραφικό του Νίκου Απο-
στόλη. Ολοκληρωμένη παρουσίαση
της ζωής και του έργου του έγινε
στην εκδήλωση και θα περιλαμβάνε-
ται στα πρακτικά που θα είναι έτοιμα
μέχρι το τέλος του χρόνου.

Για κάποιες σκόρπιες θύψεις πρό-
κειται, χαλαρά σαν όταν βρισκόμα-
στε και τα λέγαμε.
Από τους πρώτους εγγράμματους
του χωριού την εποχή που τα πέραν
του Δημοτικού γράμματα ήταν κάτι
εξαιρετικό και σπάνιο. Οι σπουδές
τότε ήταν περίπου ταυτόσημες με το
δασκαλίκι - "άντε και δάσκαλος"-
ήταν η ευχή στα μικρά μας. Οι συν-
θήκες για τα παιδιά του χωριού μυθι-
στορηματικές, απόλυτη ανέχεια στο
σπίτι, αγραμματοσύνη στο περιβάλ-
λον, καταστάσεις βγαλμένες από
τους "Αθλίους" του Ουγκώ.

Τελείωμα των σπουδών στην κατοχή.
Από τους πρωτοπόρους της αντίστα-
σης στο χωριό, οργανωμένος στο
ΕΑΜ, -αργότερα στον Εμφύλιο με
την πλευρά των χαμένων. Ατελείωτες
ιστορίες με κυνηγητό, παρανομία,
ταλαιπωρίες.

Πρωτοδιορισμένος δάσκαλος στην
Κεχρινιά, κάπου πάνω από την Αμφι-
λοχία, σχεδόν μυστικά για να μην
φθάσουν τα χαρτιά από το χωριό,
δύσκολες εποχές. Ιστορίες για αγρί-

ους από την Κεχρινιά. Πρωτόγονες
συνθήκες την εποχή εκείνη, φτώχεια,
καθυστερήση, η ύπαιθρος ρημαγμέ-
νη από τον Εμφύλιο.

Αργότερα για δεκαετίες στο Πρότυ-
πο Δημοτικό Σχολείο Άρτας με εξαι-
ρετική δουλειά που άφησε εποχή.
Δημοτικιστής και βαθιά προσοδευτι-
κός σε εποχές που κάτι τέτοια πε-
ρίεργα είχαν κόστος. Πιέσεις εξαιτίας
των φρονημάτων, αμετακίνητος
όμως με μόνο όπλο τη δουλειά του.
Στο πλευρό του δασκάλου οι γονείς
των παιδιών ανεξαρτήτως παράτα-
ξης.

Ήμουν στο γυμνάσιο όταν παρακο-
λούθησα κάποια γιορτή του σχολεί-
ου του για την 25^η Μαρτίου. Ποιό-
τητα και μεράκι στην οργάνωση της
γιορτής, απαγγελίες, ζωγραφιές,
σκετες, μέχρι και κάποιον χωριανό
μας με καλή φωνή επιστράτευσε -
τον Γ. Τσιμτσέκη νομίζω- να τραγου-
δά δημοτικά από τα παρασκίνια.

Στην εποχή του οι λίγοι δάσκαλοι
εκτός από την δουλειά τους στο scho-
λείο είχαν και ένα ιδιαίτερο παιδευτι-
κό ρόλο για την ύπαιθρο. Ήταν η
μόνιμη πηγή πληροφόρησης -ανύ-
παρκτα τότε εφημερίδες, ραδιόφω-
να, τηλεόραση- μετέφεραν απόψεις,
μιλούσαν καλά. Όταν ερχόταν ο Ν.
Αποστόλης στο χωριό όλοι στο σπίτι
του. Καθισμένοι στα λίγα σκαμνιά,
στα αμπάρια, οι περισσότεροι σταυ-
ροπόδι κάτω, καρέκλες δεν υπήρχαν.
Ένα είδος ανοικτό πανεπιστήμιο, μι-
λούσε με τις ώρες, άριστος αφηγη-
τής, όλοι κρέμονταν από τα χείλη
του.

Παλαιότερα που προσπάθησα να
γράψω κάτι για το χωριό ο Νίκος
Αποστόλης ήταν η κυριώτερη βοή-
θεια. Αστείρευτη πηγή πληροφόρη-
σης για όλα τα θέματα. Έγραφε και
μου έστελνε δεκάδες σελίδες σε κόλ-
λες αναφοράς με ευανάγνωστα
γράμματα, περιγραφικός, ακριβολό-
γος, γλαφυρός.

Με ταλέντο στο γράψιμο αλλά και
στον έμμετρο λόγο. Του άρεσε να

περιγράφει τις ιστορίες του χωριού
με έμμετρο σκωπτικό λόγο που θύμι-
ζε γραφή του Γ. Σουρή. Γύρω στο
'45 υπήρξε διαμάχη στο χωριό -Πι-
στιανά Παλαιάς Ελλάδας λέγονταν το
Δίστρατο τότε- για τον παπά που θα
φέρναν. Δύο οι υποψήφιοι, ο παπα-
Τολάκης από τα Σχωρέτσιανα- σήμε-
ρα Καταρράκτης (Σχωρετσίανος) και
ένας από την Βόνιτσα (Βοτσίανος)
που για κάποιο λόγο τον λέγαν
μπούφο. Στη διαμάχη και ο Μιχ. Κο-
ντός (Πρόεδρος) αλλά και ο δάσκα-
λος Νικ. Παπανικολάου -επίσης εμ-
βληματική μορφή του χωριού. Δεν
άργησε να σκαρώσει το παρακάτω
ποίημα, όπως μου το μετέφεραν πα-
λαιότεροι και το συμπλήρωσε η κό-
ρη του Σούλα.

*Στο χωριό στα Πιστιανά - δεν
ηκούσθη πουθενά - να μαλώνει το
χωριό - ποιον να φέρει απ' τους
δυο. - Τον παπά τον Σχωρετσίανο
- ή τον μπούφο τον Βοτσίανο.- Κι
έγινε μεγάλη μάχη - και γινήκαν
όλα στάχτη - ζωή, τιμή, παρουσία
- βρε τι κάνει η εξουσία - μ' άλλα
κανά δυο κεφάλια - και γινήκαν
όλοι χάλια. - Κι έγινε μεγάλο γλέντι
- κι είχαν μέσα τον αφέντη - τον
Μιχάλη τον Κοντό - τον δικό μου
το νονό - με την χοντρή κεφαλή -
που διευθύνει το χωριό - σαν και
ναν' δικό του βιό. - Κι όπα ο Νί-
κος στο χορό - για να βγει το τυ-
χερό - του παπά του πατρικού
μας - του ιερέα του δικού μας.*

Ο Νίκος Αποστόλης γεννήθηκε στο
Τραπεζάκι Διστράτου το 1920 και
πέθανε το 1996 χτυπημένος από την
επάραιο. Γείτονας, θείος και κατά
κάποιο τρόπο εξωσχολικός δάσκαλός
μου. Παιδί μιας γενιάς που ταλαιπω-
ρήθηκε αφάνταστα από πολέμους
και εμφυλίου, που κυνηγημένη πά-
λαιψε και κατάφερε μια καλύτερη Ελ-
λάδα, που ήξερε μόνο προσφορά
και καθόλου δικαιώματα. Ένα κομ-
μάτι της ιστορίας του χωριού αλλά
και της νιότης μας.

Η ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ

Παρουσίαση της νέας ομάδας συλλογής σπόρων

Με μεγάλη χαρά ξεκινήσαμε μια νέα ομάδα ανταλλαγής και διάδοσης
παραδοσιακών σπόρων και ντόπιων ποικιλιών στην ευρύτερη πε-
ριοχή των Τζουμέρκων την «ΚΙΒΩΤΟ ΤΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΙΩΤΙΚΩΝ
ΣΠΟΡΩΝ»

Η ιδέα γεννήθηκε το καλοκαίρι του 2014 με την πρώτη γιορτή των σπόρων
που πραγματοποιήσαμε στο Βαθύκαμπο Κεντρικού με μεγάλη επιτυχία.
Είμαστε μια ομάδα εθελοντών, που βασίζεται στις αρχές της αυτοοργάνω-
σης χωρίς κεντρική διαχείριση, που ασχολούνται ή θέλουν να ασχοληθούν
με την καλλιέργεια και τη διατήρηση σπόρων παραδοσιακών ποικιλιών και
τη διάσωση της βιοπολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Πηγή έμπνευσης και δημιουργίας για μας, αποτέλεσε η εναλλακτική κοινό-
τητα «ΠΕΛΙΤΙ»

Οι παραδοσιακοί σπόροι και οι ντόπιες ποικιλίες απειλούνται σήμερα από
την παγκόσμια βιομηχανία των σπόρων, οι κοινωνικές οργανώσεις εκπέ-
μπουν σήμα κινδύνου. Στην Ελλάδα, στη Γαλλία, την Αγγλία, την Ισπανία, τη
Γερμανία, την Ελβετία κ.λπ. διάφορες κοινωνικές ομάδες προσπαθούν να
«αναστήσουν» τις ποικιλίες που έχουν πάρει το δρόμο της εξαφάνισης. **Πε-
ποίησή μας είναι ότι οι παραδοσιακοί σπόροι παράγουν προϊόντα ανώτε-
ρης βιολογικής αξίας σε (γεύση και άρωμα), συμβάλλουν στην αγροτική
βιοποικιλότητα και απατούν χαμηλού επιπέδου εισροές (λιπάσματα-φυτο-
φάρμακα-νερό) και έτσι είναι καταλληλότεροι για τη βιοκαλλιέργεια, συνδέ-
ονται δε με την πολιτιστική παράδοση της κάθε περιοχής.**

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΙΝΑΙ

- Η συλλογή των σπόρων της περιοχής μας και η ανταλλαγή ποικιλιών με
άλλες περιοχές της Ελλάδας και όχι μόνο.
- Η διαφύλαξη και διάδοση του φυτικού Βασιλείου και των ντόπιων ποικι-
λιών σαν μοναδική ασφάλεια για τη γεωργία μας .
- Η ελεύθερη διακίνηση των σπόρων και το δικαίωμα των γεωργών να φυ-
λάνε, να αναπτύσσουν, να διαμορφώνουν και να εμπορεύονται τους σπό-
ρους.

Είμαστε αντίθετοι με την παγκόσμια βιομηχανία των που μας επιβάλλει τους
γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς (μεταλλαγμένα) μολύνοντας τους
αγρούς μας τα νερά μας και κατ' επέκταση τις ζωές μας.

Όλοι έχουμε την ίδια ευθύνη απέναντι στη βιοπολιτιστική μας κληρονομιά,
«καθημερινά ψηφίζουμε με το πηρούνι μας για το μέλλον της γεωργίας της
Ελλάδας ας πάρουμε λοιπόν την ευθύνη που μας αναλογεί. *Παναγιώτης
Σαϊνατούδης, κοινότητα ΠΕΛΙΤΙ*»

Ας ξεκινήσουμε λοιπόν από χέρι σε χέρι, από γενιά σε γενιά για να μη χά-
σουμε αύριο αυτά που έχουμε σήμερα και ας μην ξεχνάμε ότι ο σπόρος για
το γεωργό, δεν είναι απλώς η πηγή της μελλοντικής σοδειάς και της τρο-
φής, είναι η αποθήκη του πολιτισμού και της ιστορίας.

ΧΡΥΣΑ ΣΦΗΚΑ - ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

3^η ΓΙΟΡΤΗ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ στους Ναζαίους Κεντρικού Άρτας

Πολιτιστικός Σύλλογος «Ο Άγιος Νικόλαος»

της Πέπης Μπαλαούρα

Αν ανηφορίσεις ψηλά στους Ναζαίους, περί τα μέσα Νοεμβρίου, σίγουρα ο καιρός θα είναι χειμωνιάτικος. Κρύο, όχι όμως υγρασία! Ένα από τα προνόμια των Ναζαίων είναι η έλλειψη υγρασίας. Αγγαντεύουν από ψηλά τον Άραχθο, τον χαίρονται, χωρίς αυτός να δροσίζει τα πάντα, κατά τις πρωινές και απογευματινές ώρες.

Στις 15 Νοέμβρη, που ήταν προγραμματισμένη η καθιερωμένη πλέον Γιορτή Τσίπουρου, που διοργανώνει ο Σύλλογος των Ναζαίων παρέα με τους ντόπιους, η θερμοκρασία ήταν, παραδόξως για την εποχή, υψηλή. Η έλλειψη λοιπόν της υγρασίας και η ευνοϊκή θερμοκρασία, καθιστούσαν τη βραδιά ιδανική για υπαίθρια αντάμωση.

Φτάσαμε στους Ναζαίους κατα τις 6 μ.μ. Το καζάνι με τα στέμφυλα εκλεκτής ζαμπέλας είχε μπει ήδη στη φωτιά και το επέβλεπε καθ' όλη τη διάρκεια της γιορτής ο ειδικός σε αυτά Παναγιώτης Λαμπράκης. Οι γυναίκες του χωριού, στο χώρο του σχολείου, ετοίμαζαν τους μεζέδες μοιράζοντάς τους στα πιάτα. Σιγά-σιγά αρκετοί συγχωριανοί άρχισαν να φτάνουν στην πλατεία. Γύρω στα 100 άτομα βρέθηκαν σε αυτή την όμορφη γιορτή και δοκίμασαν μυρωδάτο τσίπουρο. Το τσίπουρο έρεε άφθονο ενώ ο επισκέπτης είχε τη δυνατότητα να δει από κοντά και να μάθει όλη τη διαδικασία της απόσταξης. Οι γυναίκες του χωριού, οι οποίες φρόντισαν και για την προετοιμασία του φαγητού, σέρβιραν σε όλους τους παρευρισκομένους άφθονους και πεντανόστιμους τσιπουρομεζέδες. Προς το μέσον της βραδιάς, ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Ναζαίων «Ο Άγιος Νικόλαος» κ. Θεοδώρου, καλωσόρισε όλους όσους επέλεξαν να βρεθούν σε αυτή την όμορφη αντάμωση και ευχήθηκε σε όλους καλή διασκέδαση. Οι ώρες που ακολούθησαν ήταν πράγματι ξεχωριστές. Το κέφι άναψε για τα καλά. Υπό τους ήχους των Ηπειρώτικων σκοπών, το γλέντι κορυφώθηκε και ο χορός έφτασε στο ζενίθ!

Η Γιορτή Τσίπουρου στους Ναζαίους έχει γίνει πλέον θεσμός! Αποτελεί μια πρωτοβουλία των ντόπιων και πραγματοποιείται κάθε χρόνο περίπου στις 15 Νοέμβρη, όπου οι περισσότεροι πηγαίνουν στο χωριό για το μάζεμα της ελιάς και της οποίας η παραγωγή είναι ιδιαίτερα μεγάλη. Μακάρι στο μέλλον να προγραμμα-

Για την Πατρίδα όλοι να 'χουμε μια καρδιά.

Ρήγας Φεραίος, Εθνομάρτυς

Το καζάνι μπήκε στη φωτιά...

Οι πεντανόστιμοι μεζέδες μοιράζονται από τις γυναίκες του χωριού στα πιάτα.

τιστούν και άλλες τέτοιες εκδηλώσεις σαν κι αυτή, που θα αποτελούν ουσιαστικά ανταμώσεις. Θα είναι ένας ωραίος λόγος για επίσκεψη στον τόπο μας, στους ανθρώπους μας, στην ιστορία μας και στον πολιτισμό μας!

Τέλος, να τονιστεί ότι η εκδήλωση πραγματοποιείται χάρη στο γεγονός ότι οι ντόπιοι στηρίζονται σε Ζηλευτό Πνεύμα προσφοράς και δημιουργικότητας, που αξίζει να αποτελέσει αληθινό πρότυπο προς μίμηση.

Άφθονοι τσιπουρομεζέδες για όλους και σε μεγάλη ποικιλία!

Τσίπουρο ευφραίνει... καρδιάν!

Ο χορός καλά κρατεί!

Και του Χρόνου, με ακόμη περισσότερες ιδέες!

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Το μυστικό της Πανδώρας

Το νέο βιβλίο του συντοπίτη μας Αχιλλέα Γεωργίου Σφήκας (Ομότιμου Καθηγητού Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης) (asfikas.blogspot.gr/)

Τον Ιούλιο του 2014, ο Αχιλλέας Σφήκας εξέδωσε το βιβλίο του “Το Μυστικό της Πανδώρας”. Αυτό το βιβλίο του, αποτελεί ένα δοκίμιο για τις αιώνιες αναζητήσεις του ανθρώπου...

Ένα ταξίδι αστραπή από τη γέννηση του ανθρώπου μέχρι τη σημερινή κρίση... Μια Οδύσσεια ... αναζητά την Ιθάκη του. Ποια είναι η βιολογική και πνευματική του εξέλιξη; Παλινδρομεί μεταξύ του καλού και του κακού. Δέσμιος της αλαζονείας και της απληστίας του, βασανίζεται σαν το μυθικό Σίσυφο για την επιβίωσή του. Με την αφροσύνη του προκαλεί τη μοίρα του, αγγίζει τον όλεθρο και προσδοκά τη λύτρωση. Κυνηγά απεγνωσμένα την Ευτυχία. Τον τρομάζει ο θάνατος και ονειρεύεται την Αθανασία.

Ποιο είναι το μυστικό; Πλανάται αλλά αναζητά τη σοφία, την απόλυτη αλήθεια και το νόημα της ζωής του. Οραματίζεται έναν καινούργιο ανθρωπισμό... να γκρεμιστεί ο Πύργος της Βαβέλ και να επικρατήσει η Ειρήνη επί της γης...

Μπορείτε να το προμηθευτείτε στο www.bookstars.gr

Εορτασμός 28ης Οκτωβρίου στη Φτέρη Κεντρικού

Με σοβαρότητα και σεμνότητα τιμήθηκε και φέτος στη Φτέρη Κεντρικού, η μνήμη του έπους της 28ης Οκτωβρίου 1940. Ακολούθησε η μνημόνευση των πεσόντων για την ελευθερία της πατρίδας μας. Η κατάθεση του στεφανιού από τον τοπικό πρόεδρο κ. Βαγγέλη Λαμπράκη. Στη συνέχεια για τον καθιερωμένο καφέ, οι 30 Κεντρικιώτες απόλαυσαν τον καφέ τους στο ξενοδοχείο της Φτέρης μιας και τα μαγαζιά του χωριού ήταν κλειστά.

Για τον Δήμο Κεντρικών Τζουμέρκων

Ο φωτισμός της πλατείας του χωριού μας

του Αντώνη Μάνου

Στο Κεντρικό Άρτας, έχουμε τέσσερις πλατείες, στις οποίες δεν έγινε ποτέ σωστός φωτισμός. Η μία είναι στη Φτέρη, η άλλη στο Βαθύκαμπο, η άλλη στο Κρυονέρι και η τελευταία στους Ναζαίους. Γύρω από αυτές τις πλατείες ζουν άνθρωποι με σπίτια και μαγαζιά. Υπάρχουν εκκλησίες, τα σχολεία, τα ιατρεία.

Το καλοκαίρι γεμίζουν από μικρά παιδιά με ποδήλατα και άλλα παιχνίδια. Στον κάθε συ-

νοικισμό κάνουμε και ένα παραδοσιακό πανηγύρι που κληρονομήσαμε από τα παλιά χρόνια.

Στη Φτέρη και στους Ναζαίους γίνεται και το παραδοσιακό Καγκελάρι στις 9 το βράδυ. Εμείς θέλουμε ο φωτισμός του χωριού μας να είναι ίδιος και σωστός.

Αν ο Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων θα τα καταφέρει, εμείς θα προτείνουμε τον τεχνικό ηλεκτροτεχνικό.

Κυριακή 19 Οκτώβρη 2014

2^η Γιορτή Κρασιού στο Ζεύκι, Βαθύκαμπος Κεντρικού

Βλέποντας κάποιος μια παρέα στο χωριό μας να πίνει κρασί, την επομένη από την Γιορτή Κρασιού στον Βαθύκαμπο στο Ζεύκι, είπε: *Εσείς συνηθήσατε από χθές έτσι;*

Έτσι λοιπόν! Το Ζεύκι, δηλαδή η διασκέδαση και το φαγοπότι, δεν είναι μια μέρα, μια γιορτή μόνο, όπως λόγου χάρη, στις 19 Οκτωβρίου στο Ζεύκι. Είναι μια μόνιμη κατάσταση: είναι ευ ζην. Αν πας στο χωριό μας μια καθημερινή μέρα, σαν κι εκείνη που βρέθηκα, θα διαπιστώσεις πως οι άνθρωποι επιλέγουν τον όμορφο και ουσιαστικό τρόπο ζωής. Τι κι αν είναι λίγοι και σκόρπιοι; Ακόμα καλύτερα. Συναντιούνται καθημερινά στο καφενείο. Ανταλλάσσουν τα νέα τους, παρακολουθούν τις εξελίξεις και πίνουν το τσιπουράκι τους, πάντα με χαμόγελο και αισιοδοξία. Αυτό είναι και το μυστικό τους και το δυνατό τους σημείο θα έλεγα!

Όσον αφορά τη 2η γιορτή Κρασιού...

Ο ήλιος υπήρξε γενναιοδωρος. Φτάνοντας στο ΖΕΥΚΙ γύρω στη 1 και κάτι, τα τραπέζια ήταν όλα σχεδόν γεμάτα. Ο Πρόεδρος μας υποδέχεται με το εγκάρδιο χαμόγελό του και την περίσσια του, όπως πάντα, διάθεση. Αφού πέρασαν τα πρώτα δέκα με δεκαπέντε λεπτά, που περιλαμβάνουν χαιρετισμό με φίλους και γνωστούς, γεμίσαμε τα ποτήρια μας! Υγεία λοιπόν!

Οι επιλογές 3: Οίνος ξηρός κόκκινος και λευκός και ημίγλυκο. Το κρασί να σημειωθεί πως έρεε άφθονο και μπορούσες να γεμίσεις και να ξαναγεμίσεις όσες φορές ήθελες!

Η ορχήστρα του Βασίλη Γεραγόρη, από τα πρώτα λεπτά και πριν καλά καλά ακόμα καταναλώσουμε μια αξιόλογη ποσότητα κρασιού, σκόρπισε την ψυχή μας. Μας καλούσε, όπως προφητικά είχε πει ο Λευτέρης Καλιακάτσος, να γίνουμε μια μεγάλη αγκαλιά, μακριά από τη μιζέρια και τα προβλήματά μας, να χορέψουμε!

Δεν πέρασε αρκετή ώρα και ο Αντώνης Κοντός μαζί με τον Πρόεδρο, μας καλωσόρισαν. Ο Κώστας Βασιλείου και ο Αντώνης Κοντός, ο πρόεδρος της Ένωσης των Συλλόγων και Αδελφοτήτων της Δ.Ε. Αθαμανίας, έσυραν το χορό και ακολούθησε γλέντι γερό με ηπειρώτικους αγαπημένους ήχους και το κέφι έφτασε στο ζενίθ! Ο χορός ήταν ελεύθερος για όλους!

Να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια της γιορτής ζητήθηκε συγνώμη και κατανόηση. Το πλήθος του κόσμου ήταν τόσο μεγάλο και απροσδόκητο, με αποτέλεσμα τα ψητά να τελειώσουν νωρίς και κάποιοι δεν πρόλαβαν να απολαύσουν τους μεζέδες...

Μακάρι ο Κώστας Βασιλείου, που δημιούργησε αυτόν τον μικρό, πραγματικά, παράδεισο, στη μοναδική κοιλάδα Αράχθου, όπως λέμε εμείς εδώ, να δημιουργεί συνεχώς όμορφα πράγματα εκεί στο ΖΕΥΚΙ, να οργανώνει ωραίες εκδηλώσεις-συναντήσεις σαν κι αυτή, ή, με άλλα λόγια, να βρίσκει πάντα αφορμές για ανάλογες συναντήσεις.

ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ, ΖΕΥΚΙ!

Κρασί για όλους

Ιδανικός καιρός, μεγάλη προσέλευση.

Το Οινοποιείο

Ο Παύλος, αναπόσπαστο κομμάτι του Ζεύκι

Όμορφες δημιουργίες ζεύκι

Ο Πρόεδρος σέρνει το χορό...

Οι φίλοι και οι αναγνώστες της εφημερίδας, παρακαλούνται να καταθέτουν τη συνδρομή τους, και την οικονομική τους ενίσχυση προς τον σύλλογο, στον παρακάτω λογαριασμό της Τράπεζας Πειραιώς:

5077-034530-131

IBAN: GR 85 0172 0770 0050 7703 4530 131

Καλόγηρος Γεώργιος

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΟΜΗΣΗΣ

- Εξωτερική Θερμομόνωση
- Ηχομόνωση
- Ετοιμοι σοβάδες - Γυψοσοβάδες
- Υγραμόνωση • Πισίνες
- Χωρίσματα γυψοσανίδας
- Ψευδοροφές

Τηλ.: 210 8629019
26850 71095
Κιν.: 6944 534811
e-mail: kalogiros@gmail.com

Sempreviva patisserie

Εργαστήριο Ζαχαροπλαστικής

Παγωτό Παραγωγή μας με Φρέσκο Γάλα και Αγνά Υλικά
Παγωτίνα και Τούρτες Παγωτό Παφέ - Προφιτερόλ Πλούσιες Σοκολάτες
Πλούσια Ποικιλία από Τούρτες και Πάστες
Πολίτικο Εκμέκ και Γαλακτομπούρεκο με Βούτυρο Γάλακτος.
Παραγγελίες για Τούρτες Γενεθλίων-Παιδικών Πάρτυ-Γάμου-Βάπτισης.

Πλατεία Σκατζουράκη, Αρτάκης 149, Νέα Σμύρνη
Τηλέφωνο παραγγελιών 210 9337504

Eco Lift
ΑΦΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Ο.Ε.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΩΝ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ & ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΩΝ

ΡΟΔΟΥ 158 ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ - ΤΗΛ.: 2105065777 - ΚΙΝ.: 6947585604
www.ecolift.gr, info@ecolift.gr

Οι Επαγγελματίες Πιστοποιήσεις σε PROJECT MANAGEMENT είναι εφόδια ΚΑΡΙΕΡΑΣ!

- Project Management Professional (PMP)
- SCRUM και Agile Project Management
- Microsoft Project 2007, 2010, 2013
- PRINCE2 Foundation και Practitioner
- Business Analysis (CCBA ή CBAP)
- Agile Certified Professional (PMI-ACP)
- ITIL Foundation και Practitioner

Παρακολούθηση και ΕΞ' ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ με την πλατφόρμα e-LEARNING

Cisco webex

12PM Project Management Services
Θεοφάνης Γιάννης, PMP, PMI-ACP, CSM, P2P, MSC, Ph.D. C. (εκ' Ναζαίων Άρτης ορμώμενος)
τηλ: 210-61.000.61 | Fax: 210-61.000.83 | <http://www.12pm.gr> | email: info@12pm.gr

ITEC-Consulting

PMP, **Project 2010**, **ITIL**, **Business Analysis**, **Scrum**, **PRINCE2**, **CBAP**, **Agile**, **PMI ACP**

Κ Ο Ι Ν Ω Ν Ι Κ Α

ΓΑΜΟΣ

✂ Το Σάββατο στις 12/07/14, ο Κωνσταντίνος Δ. Τριάντος, με καταγωγή από την Ανεμορράχη Άρτας, παντρεύτηκε την εκλεκτή της καρδιάς του Άννα Ν. Παντερλή, με καταγωγή από το Κόρθι της Άνδρου. Το μυστήριο τελέστηκε στον ιερό ναό της Αγίας Αικατερίνης στο Κόρθι της Άνδρου από το μητροπολίτη Κυκλάδων κ. Δωρόθεο. Ακολούθησε γαμήλιο γλέντι μέχρι πρωίας στο κέντρο ΛΑΚΚΑ, με ζωντανό ποικίλο μουσικό πρόγραμμα (νησιώτικα, ηπειρώτικα, λαϊκά). Η οικογένεια του Δημητρίου Τριάντου και η οικογένεια του Νικολάου Παντερλή θέλουν να εκφράσουν τις θερμότερες ευχαριστίες τους σε όσους παρευρέθηκαν και τίμησαν με την παρουσία τους το ξεκίνημα της νέας ζωής των παιδιών τους.

ΓΕΝΝΗΣΗ

✂ Στις 27/12/14 η Παρασκευή Θεοδώρου Σχίζα από τους Ναζαίους και ο Αριστοτέλης Κουτίβας, απέκτησαν κοριτσάκι. Να τους ζήσει.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Στις 27/09/14 απεβίωσε στην Αθήνα ο Αλέξανδρος Ιωάννου Λελούδας, σε ηλικία 88 ετών. Κηδεύτηκε στις 29/9 στο Νεκροταφείο Αγίων Αναργύρων. Μετά από ένα μήνα, στις 29/10/14, τον ακολούθησε στο μεγάλο ταξίδι και η σύζυγός του Όλγα Λελούδα. Κηδεύτηκε την επομένη στο ίδιο Νεκροταφείο.

- Στις 13/10/14 απεβίωσε στη Θεσ/νίκη ο Βασίλης Μάρης, σε ηλικία 76 ετών. Κηδεύτηκε την επομένη, στο Νεκροταφείο Κρυονερίου Κεντρικού.
- Στις 25/12/2014, απεβίωσε στην Αθήνα η Αγγελική Γ. Καλιακάτσου, σε ηλικία 89 ετών. Κηδεύτηκε την επομένη στο Νεκροταφείο της Ναζαίων Κεντρικού.
- Στις 26 Δεκεμβρίου 2014, απεβίωσε στην Αθήνα η Πανωραία Μπαλαούρα, σε ηλικία 89 ετών. Κηδεύτηκε στις 28 Δεκεμβρίου στο κοιμητήριο της Φτέρης Κεντρικού.

26 Δεκεμβρίου 2014 Θεία, ξεκίνησες για το μεγάλ-

λο ταξίδι. Αθόρυβα, όμορφα και πάνω απ' όλα ανώδυνα. Έζησες τη ζωή σου κατά τον τρόπο που θεωρούσες εσύ σωστό. Πάντα με αξιοπρέπεια, με ήθος, με διαρκή και ακούραστο αγώνα για να πετύχεις έναν έντιμο βίο, όπως και πέτυχες. Στρεφόμενη στις δικές σου υποθέσεις, του δικού σου σπιτικού και μόνον, δίκαιη προς τους άλλους, κατάφερες να χαράξεις για πάντα στην ψυχή μου. Χαράχτηκες ως ένας άνθρωπος, που συχνά θα θυμάμαι για αρκετές στάσεις του απέναντι στα πράγματα και στους ανθρώπους! Ένας άνθρωπος, που περπάτησε στη ζωή ταπεινά και παράλληλα δυναμικά... Καλό Ταξίδι Θεία Πανωραία.

Η ανιψιά σου Πέπη

- Στις 28/12/2014, απεβίωσε στον Αλκανά Ζακύνθου, ο Γιάννης Β. Καλιακάτσος σε ηλικία 84 ετών. Κηδεύτηκε την επομένη στο Νεκροταφείο Ζακύνθου.
- Στις 31/12/14, απεβίωσε στην οικία του στην Αργυρούπολη, ο Κων/νος Θεοχάρης του Βασιλείου, σε ηλικία 88 ετών. Η κηδεία του έγινε στο Νεκροταφείο Αργυρούπολης.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

- Στις 05/10/14, στον Ιερό Ναό Αγίου Ηλίας Λαγκαδίων Κεντρικού, τελέστηκε 40ήμερο μνημόσυνο του αείμνηστου Γιάννη Τασιή.
- Στις 18/10/14, στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Ναζαίων Κεντρικού, τελέστηκε εξάμηνο μνημόσυνο του αείμνηστου Λάμπρου Μπόμπολη και ετήσιο μνημόσυνο του αείμνηστου Νίκου Απ. Καλιακάτσου.
- Στις 19/10/14, στον Ιερό Ναό Αγίας Παρασκευής Φτέρης Κεντρικού, τελέστηκε ετήσιο μνημόσυνο του αείμνηστου Μιχάλη Μιχαλόπουλου.
- Στις 19/10/14, στον ιερό ναό των Αγίων Αναργύρων Μπουρναζίου στο Περιστέρι Αττικής, τελέστηκε ετήσιο μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του Γρηγορίου Γεωργ. Σκαλτσογιάννη από την Ανεμορράχη Άρτας. Αιωνία η μνήμη του. Το μνημόσυνο τελέστηκε από τη σύζυγό του Δήμητρα και την κόρη Βασιλική. Να έχουν υγεία, να ζήσουν να τον θυμούνται.

Με κάθε σεβασμό ο χωριανός Χρήστος Λαζ. Φούκας, ασχολούμενος με τα κοινωνικά.

- Την 1η/11/14, στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Ναζαίων Κεντρικού, τελέστηκε εξάμηνο μνημόσυνο της Ευθαλίας Αρ. Μπόμπολη..
- Στις 2/11/14, στον Ιερό Ναό της Αγίας Φαερωμένης Διοτράτου Άρτης, τελέστηκε ετήσιο μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του Πέτρου Λαζ. Φούκα από την Ανεμορράχη Άρτας. Το μνημόσυνο τελέστηκε από τα παιδιά του Παύλο και Δημήτριο. Να ζήσουν να τον θυμούνται αυτόν και τη μάνα τους την αείμνηστη Αρχόντη.
- Στις 16/11/14, στον Ιερό Ναό Αγίου

Κων/νου & Ελένης Κρυονερίου Κεντρικού, τελέστηκε 40ήμερο μνημόσυνο του Βασίλη Γ. Μάρη.

- Στις 23/11/14, στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Ναζαίων Κεντρικού, τελέστηκε 6μηνο μνημόσυνο της Σοφίας Αλ. Καλιακάτσου, η οποία έφυγε στα 104 χρόνια της.

- Στις 02/12/14, στον Ιερό Ναό Κοίμησης Θεοτόκου Ν.Ιωνίας, τελέστηκε ετήσιο μνημόσυνο του Κώστα Ρακόπουλου.

- Επίσης στις 14/12/14, στον Ιερό Ναό της Αγίας Παρασκευής Χαλκίδος, τελέστηκε ετήσιο μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του Ξενοφώντα Λαζ. Φούκα από την Ανεμορράχη Άρτας. Το μνημόσυνο τελέστηκε από την σύζυγό του Βασιλική Χρήστου Τσιρώνη, την κόρη του Μαρία και τον άντρα της Γεώργιο Κατσαβό, τα παιδιά τους Μαρίνα και Ξενοφωνία, εγγονές του εκλιπόντος παππού τους. Να έχουν υγεία να ζήσουν να τον θυμούνται.

Τέλος, ο Χρήστος Λαζ. Φούκας, αδελφός των παραπάνω θανόντων αδελφών του, Πέτρου και Ξενοφώντα, ευχαριστεί και εύχεται να είναι καλά όσοι παρευρέθηκαν και παρακαλούησαν το μυστήριο της επιμνημόσυνης δέησης υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του Πέτρου και του Ξενοφώντα. *Αιωνία η μνήμη τους. Με κάθε σεβασμό ο αδελφός σας Χρήστος*

- Στις 30/12/2014, στον Ι. Ναό της Παναγίας Νέου Ηρακλείου τελέστηκε το 40ήμερο μνημόσυνο του Αλέκου και της Όλγας Λελούδα.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΣΕ ΜΝΗΜΗ

Για τον Αλέκο και την Όλγα

Ο Αλέκος Λελούδας γεννήθηκε στο Κρυονέρι Κεντρικού Άρτας και σπούδασε Ιατρική στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπου ειδικεύτηκε στην Παθολογία. Υπηρέτησε ως Επιμελητής στο Ιπποκράτειο Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών και πήρε διδακτορικό στην Αιματολογία. Εργάστηκε στα κεντρικά ιατρεία του ΙΚΑ Αθηνών, Η γυναίκα του Όλγα Λελούδα, το γένος Νασικά, γεννήθηκε στη Λάρισα. Σπούδασε Φιλολογία και δίδαξε σε διάφορα σχολεία της Αθήνας. Απέκτησαν ένα γιο, το Γιάννη Λελούδα, που σπούδασε Ιατρική στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, ειδικεύτηκε στη Νευρολογία. στο Αιγινίτειο Νοσοκομείο και εργάστηκε ως Νευρολόγος στο Σισμανόγλειο Νοσηλευτικό Ίδρυμα. Όταν εργαζόμουν στο Ινστιτούτο Καπνού στη Δράμα, ένας υπάλληλος του Ινστιτούτου, του οποίου η πατρική οικογένεια κατοικούσε στα Κάτω Πατήσια, μου μίλησε, τυχαία, για κάποιο γιατρό που είχε Ιατρείο στην περιοχή. Εξέταζε δωρεάν τους άπορους και ακόμα τους έδινε και τα φάρμακα. Αυτός ήταν ο Αλέκος Λελούδας. Είχε γνωρίσει την αδικία και την άντεξε αγόγγυστα, πράγμα που έκανε πολύ ευαίσθητη την ψυχή του. Πρόθυμος πάντα να βοηθήσει, όχι μόνο τους δικούς του αλλά και τους άλλους συνανθρώπους του. Ήταν ένας αγνός, ένας σπάνιος άνθρωπος που το επάγγελμά του το θεωρούσε λειτούργημα.

Υπόδειγμα “αθόρυβου ανθρωπιστή και γιατρού.”

Καλή μας αντάμωση αγαπημένοι μας.

Αχιλλέας Σφήκας και η αδελφή σου Αικατερίνη Σφήκα

Υ.Γ. Προσφέρουμε στην εφημερίδα «ΑΡΑΧΘΟΣ» 100 Ευρώ στη μνήμη του Αλέκου και της Όλγας Λελούδα.

Η αδελφή του Αικατερίνη και ο σύντροφός της Αχιλλέας Σφήκας

ΠΡΟΣ

τον Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου «Ο ΑΡΑΧΘΟΣ» Κεντρικού κον Χρήστο Χουλιάρα

Αποχαιρετισμός στον Κωνσταντίνο Θεοχάρη

Αγαπημένε μας σύζυγε, πατέρα, παππού, Σε αποχαιρέτισαμε με πόνο ψυχής, ήταν μεγάλο το κενό που άφησες. Ακόμα μεγαλύτερο όμως ήταν το παράδειγμά σου και οι ηθικές αξίες, που μας άφησες παρακαταθήκη. Η ειλικρίνεια, η τιμιότητα, η δικαιοσύνη και η αγάπη για την οικογένεια και τον συνάνθρωπο σε διέκριναν σε κάθε σου βήμα και θα αποτελούν για μας ανεκτίμητη κληρονομιά και άσβεστο φάρο που θα φωτίζει το δρόμο μας.

Ξεχωριστή θέση στην καρδιά σου είχε το χωριό μας η Φτέρη. Το όνομά της μόνιμα στα χείλη σου μέχρι τις τελευταίες σου στιγμές, δεν αφήνει περιθώριο να απορήσει κάποιος πως κατάφερες να μεταλαμπαδεύσεις αυτήν σου την αγάπη σε όλους μας. Ήσουν πολύ υπερήφανος γι' αυτό σου το επίτευγμα καθώς μέσα από εμάς ένιωθες ότι κράταγες την αγάπη σου ζωντανή. Αν υπάρχει παράδεισος, είμαστε σίγουροι πως πάλι στο χωριό μας τριγυρίζεις...

Να ξέρεις πως η αγάπη μας είναι απέραντη και δεν θα σε ξεχάσει ποτέ κανείς.

Στην εφημερίδα του Πολιτιστικού Συλλόγου «Ο ΑΡΑΧΘΟΣ» Κεντρικού προσφέρω 50 ευρώ στην μνήμη του συζύγου μου Κώστα Θεοχάρη.

Αντίο Κώστα Λούκα

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΑΡΑΧΘΟΥ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΟΣΟ	ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ	ΠΟΣΟ
ΜΠΑΛΑΟΥΡΡΑΣ ΝΑΠ.ΠΕΡΙΚΛΗΣ	20.00 €	ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΥΖ. ΔΗΜ. ΖΩΗ	50.00€
ΚΑΤΣΙΚΟΓΙΩΡΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ .	20.00 €	ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ ΖΩΗ	
ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΙΟΥΛΙΕΤΑ . . .	20.00 €		
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΗΣ Γ.ΝΙΚΟΣ.	20.00 €	ΑΡΑΠΗ ΛΙΛΑ	100.00 €
ΑΡΑΠΗ ΜΠΕΤΗ	100.00 €	ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΗΣ ΤΕΛΗ	
ΠΑΠΑΓΙΩΤΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	20.00 €		
ΚΑΡΑΜΠΑΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	20.00 €	ΣΦΗΚΑΣ ΑΧΙΛΛΕΑΣ & ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	100.00 €
ΜΠΙΛΙΝΗ ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ	50.00 €	ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΛΕΚΟΥ & ΟΛΓΑΣ ΛΕΛΟΥΔΑ	
ΦΟΥΚΑΣ ΛΑΖ.ΧΡΗΣΤΟΣ.	20.00 €	ΣΥΝΟΛΟ	250.00 €
ΣΦΗΚΑΣ ΑΧΙΛΛΕΥΣ	50.00 €		
ΜΠΙΛΙΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ	15.00 €	ΧΟΡΗΓΙΕΣ	
ΣΠΥΡΟΥ ΒΟΥΛΑ(ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ) .	20.00 €	ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Φ. 187 . .	
ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ ΣΩΚ.ΧΡΗΣΤΟΣ	50.00 €		1.000,00€
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Φ.ΓΙΑΝΝΗΣ.	20.00 €	ΣΥΝΟΛΟ	1.000,00€
ΑΓΓΕΛΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.	10.00 €		
ΛΥΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ.	10.00 €		
ΜΑΝΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ.	10.00 €		
ΖΑΧΑΡΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ.	15.00 €		
ΣΥΝΟΛΟ	490.00 €		

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ

Το φεγγάρι είχε μόλις προβάλλει στον Κορινθιακό, αρχές του περασμένου Ιούλη, κλείνοντας το μάτι στον ήλιο, που έδνε χαμογελώντας. Ανεπανάληπτα χρώματα καθρεφτίζονταν στην ασάλευτη θάλασσα της Ναυπάκτου, όπου βρισκόμουν με δύο φίλες για Σαββατοκύριακο. Την ίδια εκείνη βραδιά αποφασίσαμε για το επόμενο κιόλας πρωί μια μικρή εκδρομή στην Ήπειρο, σε μια περιοχή λιγότερο γνωστή, μα φημισμένη για την άγρια φυσική ομορφιά της – σύμφωνα με όσα από διηγήσεις γνωστών – είχαμε ακούσει. Θα πηγαίναμε προς τη μεριά της Άρτας και συγκεκριμένα, θα γνωρίζαμε τον Άραχθο.

Είχε μόλις χαράξει όταν ξεκινήσαμε. Είχαμε πολύ δρόμο μπροστά μας και πολλά μέρη να συναντήσουμε. Η Αιτωλοακαρνανία ζεστή και αγουροξυπνημένη, έμενε πίσω μας, χαρίζοντάς μας απλόχερα τις καλοκαιρινές της εικόνες σ' ένα εναλλασσόμενο τοπίο.

Στο νομό Άρτας, η φύση άρχισε ήδη ν' αλλάζει στα μάτια μας. Ακόμη κι ο αέρας, μας φάνηκε διαφορετικός: λες και μας έσπρωχνε να φτάσουμε πιο γρήγορα σε μια περιοχή για την οποία πολλά έχουμε ακούσει και ελάχιστα γνωρίζουμε. Στην Άρτα, στην είσοδο της πόλης, συνειδητοποίησα ότι έχουν περάσει είκοσι πέντε χρόνια από την τελευταία μου επίσκεψη σ' αυτά τα μέρη. Τίποτα δεν είναι όπως τότε αλλά και τίποτα δεν είναι εντυπωσιακά διαφορετικό. Επισκεφθήκαμε και το θρυλικό γεφύρι. Το γεφύρι ήταν εκεί· ο μύθος του έλειπε. Τα νερά όμως του Αράχθου, έχουν ακόμη την ικανότητα να ταξιθεύουν τον επισκέπτη.

Βγαίνοντας απ' την πόλη για ν' ακολουθήσουμε την επαρχιακή οδό Άρτας-Ιωαννίνων, το γνωστό σφίξιμο στο στομάχι, που με πιάνει κάθε φορά που εγκαταλείπω έναν αστικό ιστό, με επισκέφθηκε. Παιδί της πόλης βλέπεις, η φύση μού δημιουργεί μια περίεργη αναστάτωση. Δεν το δείχνω και αφοσιώνομαι στη διαδρομή.

Με τον Άραχθο στα δεξιά μας, συνεχίσαμε την πορεία μας για να τον συναντήσουμε στο μονότοξο γεφύρι της Πλάκας. Όσο προχωράμε τόσο η φύση μας συνεπαίρνει. Έχει μια ομορφιά σαγηνευτική και απόμακρη συνάμα. Οι αποχρώσεις του πράσινου των δένδρων, λουσμένες απ' τις πρωινές ηλιαχτίδες, είναι μαγευτικά εντυπωσιακές και δε χορταίνουν τη ματιά μου. Τα βουνά απέναντι στον ορίζοντα, με το πρωινό τους γκριζό, ελάχιστα μου θυμίζουν την ορεινή Πελοπόννησο, όπου περνούσα τα καλοκαίρια της παιδικής μου ηλικίας. Τούτο το τοπίο έχει κάτι άλλο να σου προσφέρει, εντελώς διαφορετικό. Είναι πιο μυστηριώδες, πιο άγριο, πιο τραχύ. Αρχίζω να εξηγώ και την τραχύτητα του χαρακτήρα των ανθρώπων που έλκουν την καταγωγή τους από τέτοιους σκληρούς τόπους.

Δεν συναντήσαμε πολλά χωριά στο δρόμο μας, πολύ περισσότερο δε, ανθρώπινη παρουσία. Όμως η φύση, μας αποζημιώνει συνεχώς και με το παραπάνω. Οι φωτοσκιάσεις που μας χάριζαν οι φυλλωσιές των δένδρων στο παιχνίδισμά τους με τον ήλιο θα έκαναν και τον πιο ταλαντούχο ζωγράφο να ζηλεύει.

Γεφύρι της Πλάκας. Μνημείο παραδοσιακής αρχιτεκτονικής της περιοχής, δωρικό και απέρριπτο, μου ζωντανεύει στο νου τις μορφές των μαστόρων που το κατασκεύαζαν, με γνώμονα το μεράκι και την ανάγκη για κάλυψη πρακτικών αναγκών, μακριά από εντυπωσιακές περιτέχνες και κακόγουστες κατασκευές. Νιώθω να επιβεβαιώνομαι για ακόμη μια φορά, όταν συχνά λέω, το αληθινά όμορφο είναι το απλό.

Βγήκαμε από το αυτοκίνητο μαγεμένες. Μιλού-

Του Αράχθου τα κακώματα...

σαμε σιγά, λες και δε θέλαμε να ξυπνήσουμε τη φύση, λες και φοβόμαστε μήπως ενοχλήσουμε τη σιωπή. Τι χρώματα ήταν αυτά! Το γαλάζιο του πρωινού καλοκαιριάτικου ουρανού, ενωνόταν με το πράσινο των δέντρων, που αγκάλιαζε την πέτρα του γεφυριού και βουτούσαν όλα μαζί στο ασύγκριτα φωτεινό πρασινογάλαζο του ποταμού. Ένωσα το βλέμμα μου να πλανιέται ώρα πολλή και να οδηγεί αχόρταγα το νου μου να ρουφήξει τις εικόνες. Ομολογώ, τέτοια ομορφιά δεν είχα ξαναδεί στα ταξίδια μου στην Ελλάδα, τέτοια ηρεμία δεν είχα ξανανιώσει μέσα σε κάτι τόσο άγρια γοητευτικό.

Δε θυμάμαι να πω πόση ώρα μείναμε εκεί, να θαυμάζουμε εκστατικές αυτό που είχαμε μπροστά μας. Θυμάμαι, όμως, ότι καμιά μας δεν ήθελε να φύγει πρώτη. Περιπατήσαμε λίγο εκεί στην ακροποταμιά. Τη μαγεία της σιωπής διέκοπτε ο θόρυβος του νερού και κάποιου ξερού φύλλου που αθέλητα πατούσαμε. Έπιανα τον εαυτό μου να θέλει να ζητήσει συγγνώμη απ' τη φύση για την ενόχληση που της προκαλούσαμε. Ένα πουλί, που ζύγιαζε τα φτερά του πάνω απ' τα κεφάλια μας, καθρέφτιζε τη σκιά του στο ποτάμι. Δείτε, γεράκι, είπε η οικολόγος φίλη μου δυνατά και λες και με ξύπνησε απότομα. Μας διηγήθηκε για την προηγούμενη επίσκεψή της στον Άραχθο, μερικά καλοκαίρια πριν, το ράφτινγκ που έκαναν με την παρέα της, για το πόσο μοναδική εμπειρία είναι να κατεβαίνεις το ποτάμι, νομίζοντας ότι το δαμάζεις· ενώ, στην ουσία, αυτό σε παρασύρει με τη γοητεία του. Μας ανέφερε για τους ενδιαφέροντες ανθρώπους που γνώρισε και που τους ένωσε φίλους από την πρώτη στιγμή, για τις επαφές που διατήρησε μαζί τους, φτιάχνοντας μια νέα παρέα με κοινό συστατικό την αγάπη και το σεβασμό προς τη φύση. Μας μίλησε για το μονοπάτι της βύδρας, ένα μικρό ποταμίσιο ζωάκι που παρ' ολίγο να εξαφανιστεί κι αυτό· στο όνομα της προόδου.

Θυμήθηκα ότι πριν κάποια χρόνια, είχε δημιουργηθεί ένα ζήτημα κατασκευής ενός ακόμη φράγματος εδώ, για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Είχα γράψει μάλιστα και μια επιστολή διαμαρτυρίας στην ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, η οποία την είχε δημοσιεύσει. Τότε, είχα υπερασπιστεί κάτι το οποίο θεωρούσα οικολογική καταστροφή, χωρίς όμως και να το γνωρίζω. Σήμερα που το γνώρισα κι από κοντά, νιώθω ότι δικαιώνομαι απόλυτα για κείνη μου την ενέργεια. Το φράγμα δε θα ήταν μόνο καταστροφή. Θα ήταν στυγνή, προμελετημένη δολοφονία. Η περίτρανη απόδειξη της ανθρώπινης εγκληματικής αδιαφορίας στο όνομα του κέρδους, άκομψα καμουφλαρισμένης με λίγη πρόοδο, στάχτη στα μάτια των κατοίκων που αγωνίζονται να παραμείνουν και να δημιουργήσουν σε τούτη εδώ τη γη, ξεχασμένοι πολλές φορές από θεούς και ανθρώπους.

Σουρούπωνε πια, όταν πήραμε το δρόμο της επιστροφής. Ταξιδεύαμε αργά, προσπαθώντας να μείνουμε όσο γινόταν περισσότερο σ' αυτά τα μέρη και να μιλάμε λιγότερο απολαμβάνοντας τη μαγεία της σιωπής. Ένας μικρός σκατζόχοιρος στη μέση της δημοσιάς, μας έκανε να φρενάρουμε απότομα και διέκοψε τις σκέψεις μου. Διέσχιζε το δρόμο, νωχελικά και δεν φάνηκε να ενοχλείται από την παρουσία μας. Εμείς άλλωστε είμαστε οι παρείσακτοι στην περιοχή του. Τον ακολουθήσαμε με το βλέμμα να απομακρύνεται στο δάσος.

Όχι μετά από πολλή ώρα οδήγησης, λίγο κου-

ραστικής είναι αλήθεια, για κάποιον που οδηγεί περισσότερο στην πόλη, είδα στο χάρτη, που πάντα κουβαλώ μαζί μου από ανασφάλεια, ότι βρισκόμαστε κοντά στη Γέφυρα Τζαρή. Γνώριζα την ονομασία, είχα δει και εικόνες της, πρότεινα λοιπόν μια μικρή στάση, για να δούμε άλλη μια φορά από κοντά, το ποτάμι, που τόσο μας είχε επηρεάσει σήμερα. Πήραμε την απαραίτητη στροφή, οδηγήσαμε για λίγα λεπτά ακόμη σε έναν επαρχιακό έρημο δρόμο και φτάσαμε. Βγήκα απ' το αυτοκίνητο και περπάτησα πάνω στο γεφύρι. Σύγχρονο είναι αυτό, δεν έχει παραδοσιακά στοιχεία, διευκολύνει όμως, μάλλον, την επικοινωνία των κατοίκων των γύρω χωριών και αυτό είναι το σημαντικό.

Είναι πολύ δύσκολο να περιγράψω τα χρώματα που αντίκρισα. Το πορτοκαλί του ήλιου που έδνε, έδνε τη θέση του σε μια ποικιλόμορφη αρμονία μωβ αποχρώσεων, που με τη σειρά τους θα μετατρέπονταν σιγά σιγά στο μοναδικό βαθύ μπλε του καλοκαιριάτικου νυκτερινού ουρανού.

Ο Άραχθος κέλαρυζε τα νερά του κάτω απ' τα πόδια μας, τραγουδώντας έναν αργόσυρτο, ηπειρώτικο σκοπό. Το χρώμα του σκούραινε, καθώς σκοτεινιάζε, οι σκιές μάκραιναν και πρόσθεταν μυστήριο στην εικόνα. Οι άσπρες πέτρες της όχθης, κλῶμιαζαν από το φως του φεγγαριού. Ψυχή δε φαινόταν πουθενά. Γαλήνη παντού. Μόνο εμείς, απρόσκλητοι επισκέπτες κι εδώ, χαλούσαμε την ησυχία της στιγμής, με τον ήχο των βημάτων μας.

Δεν ακουγόταν τίποτα την ώρα τούτη. Κάπου μακριά ένας γκιώνης καλησπέριζε το φεγγάρι. Έμεινα ακίνητη πάνω στη γέφυρα, ώρα πολλή. Δε μιλούσα καθόλου. Εξάλλου δεν είχα και τίποτα να πω. Ήταν από κείνες τις μικρές στιγμές που νιώθει κανείς τυχερός όταν τις ζει.

Η φαντασία, που καμιά φορά παγιδεύει την ψυχή με τα παιχνίδια της, μ' έβαλε σε μια βάρκα να ταξιδεύω στο ποτάμι. Και ξαφνικά ήρθαν και με συνάντησαν όλα εκείνα που μέχρι σήμερα έχω ζήσει. Χαρούμενα αλλά και θλιβερά, αναγκαία αλλά και περίσσια. Άνθρωποι και καταστάσεις, επιτυχίες κι αποτυχίες, εμπειρίες ζωής, όλα με τη γοητεία τους, όλα με το σκοπό τους.

Η ασημένια σκιά του φεγγαριού, χάραζε την πορεία του ταξιδιού μου κι εγώ ακολουθούσα το ρεύμα που με οδηγούσε στο αύριο, σε αυτά που ακόμη δεν έχουν έρθει και που δεν έχουν γραφτεί στο τετράδιο της δικής μου προσωπικής διαδρομής.

Νύχτωσε για τα καλά. Τα τριζόνια άρχισαν τη νυκτερινή τους μελωδία. Πάντα με γαλήνευε η φωνή τους. Στα παιδικά μου χρόνια, το τραγούδι του τριζονιού με βοηθούσε να μη φοβάμαι τις νύχτες στο χωριό, και με συντρόφευε μαζί με τις πυγολαμπίδες, όταν κατέβαινα απ' την πλατεία του ορεινού χωριού στο σπίτι της γιαγιάς, με μοναδικό φως το φεγγάρι και ένα φακό μπαταρίας, που πότε δούλευε και πότε όχι.

Σήκωσα το βλέμμα μου ψηλά. Μ' άρεσε πάντα στην εξοχή, να παρατηρώ τους αστερισμούς, που στην πόλη με το τόσο τεχνητό φως, δεν μπορείς να διακρίνεις. Γεμάτος αστέρια ήταν απόψε ο καθαίριος ηπειρώτικος ουρανός. Αστέρια, που λες και μου χαμογελούσαν, συμφωνώντας με τους προηγούμενους συλλογισμούς μου. Πόσο πολύτιμη αλήθεια μου φάνηκε τούτη η στιγμή!

Παρατηρούσα, μαγεμένη σχεδόν, το νυκτερινό τούτο τοπίο και ήμουν σίγουρη ότι κάπου εκεί, πίσω απ' τα δέντρα, στις όχθες του Αράχθου, θα

ξεπρόβαλλαν όπου να 'ναι οι νύμφες του δάσους, για να χορέψουν τους καλοκαιριάτικους χορούς τους. Σκέφτηκα πόσο τυχεροί είναι οι άνθρωποι που κατάγονται από τέτοια μέρη και μπορούν να απολαμβάνουν τόση ομορφιά.

Το όνειρό μου για το μικρό πέτρινο σπίτι στο βουνό, με το φούρνο με τα ξύλα και τα λουλούδια στην αυλή του, ήρθε πάλι να με βρει. Ναι, κάπως έτσι το είχα φανταστεί. Ένα καταπράσινο δάσος, ένα ποτάμι να το διασχίζει, ο γαλανός ουρανός και λίγες πολύτιμες ανθρώπινες παρουσίες με καθαρές ψυχές και αγνά αισθήματα.

Τη ρομαντική μου διάθεση προσεγίωσε η φωνή της φίλης μου, που πρότεινε να ξεκινήσουμε μιας και δε γνωρίζαμε και το δρόμο. Η υγρασία της νύχτας τρύπωνε απ' τα ανοικτά παράθυρα του αυτοκινήτου και πρόσθεσε ένα ελαφρύ ρίγος στη μαγευτική, άγνωστη και σκοτεινή διαδρομή μας. Δε θέλαμε να παραδεχτούμε πως μάλλον είχαμε χαθεί και πεισματικά οδηγούσαμε στο σκοτάδι.

Το βράδυ αργά, προσπάθησα να εγκλωβίσω στο σημειωματάριό μου τις εικόνες της σημερινής εμπειρίας. Ήταν αδύνατον. Σκόρπιες φράσεις, φτωχές· αδύναμες να περιγράψουν τα χρώματα, τη φύση, τα συναισθήματα της ημέρας που περάσαμε. Τα έκλεισα και πήγα για ύπνο.

Σούρουπο Κυριακής, χαλαρά, πήραμε το δρόμο για την Αθήνα. Ευτυχώς, δεν είχε πολλή ζέση και το αεράκι που έμπαινε απ' τα παράθυρα έκανε το ταξίδι λιγότερο κουραστικό.

Νύχτα πια, στην Εθνική Αθηνών - Κορίνθου είμαστε, όταν σκέφτηκα ότι δεν τράβηξα ούτε μια φωτογραφία απ' αυτή μου την εκδρομή. Και το έκανα, καθώς φαίνεται, συνειδητά. Γιατί θεώρησα ότι η τεχνολογία, όσο καλή κι αν είναι, δεν θα μπορούσε να αποδώσει την ομορφιά αυτής της φύσης που αντίκρισα. Δε θα μπορούσε να περιγράψει τον ήχο της σιωπής του βουνού, το θρόισμα των φύλλων στην ακροποταμιά, το λευκό της πέτρας, που ζωήρευε την αντίθεση των χρωμάτων. Προτίμησα, απλά, να διατηρήσω στο μυαλό και στην καρδιά μου τις εικόνες που είχα αντικρίσει και τη μαγεία των στιγμών που είχα βιώσει.

Μπαίνοντας στην Αθήνα, στο ύψος του Αιγάλεω, η φωτισμένη Ακρόπολη, στο βάθος του ορίζοντα, μου θύμιζε παλιότερες επιστροφές μου από διακοπές ή εκδρομές. Αισθανόμουν πάντα μια ανακούφιση όταν την αντίκριζα. Βρισκόμουν ξανά στο φυσικό μου περιβάλλον, στην πόλη που γεννήθηκα, που όσο άσχημη κι αν είναι για κάποιους, για μένα είναι το σπίτι μου.

Όμως, για πρώτη φορά απόψε, μαζί με την ανακούφιση ένωσα και μια αδιόρατη θλίψη. Θλίψη γι' αυτό που αφήσαμε πίσω μας, λίγες ώρες πριν, που ήταν τόσο όμορφο αν και τόσο λίγο. Και το μόνο που μπόρεσα να υποσχεθώ στον εαυτό μου ήταν ότι με την πρώτη ευκαιρία θα επισκεφτώ ξανά αυτές τις κρυμμένες γωνιές της Ελλάδας, με περισσότερο χρόνο στη διάθεσή μου, να εξερευνήσω με περισσότερη λεπτομέρεια τους ξεχασμένους αυτούς τόπους, να γνωρίσω από κοντά τους ανθρώπους τους, μα πάνω απ' όλα να ακολουθήσω και πάλι τον Άραχθο στο ταξίδι του για την αναζήτηση των χαμένων αδερφών του.

Μου το υποσχέθηκα και μου το χρωστάω. Το χρωστάω σ' όνειρο και στην ελπίδα, που βοηθάει όλους μας ν' αντέχουμε.

Καλή αντάμωση...

Άρτεμις Πετροπούλου

ΜΙΚΡΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ

του Κώστα Σαλαγιάννη

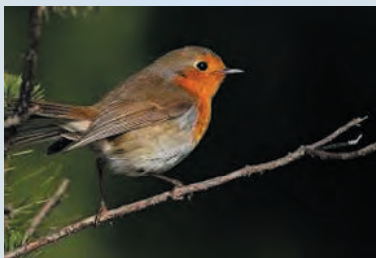
Παραμονή Πρωτοχρονιάς, το απόγευμα. Το τηλέφωνο χτυπούσε για τις καθιερωμένες ευχές του νέου έτους. Με τη φίλη μου την Ιωάννα, η οποία έμεινε στην Αθήνα, είπαμε κάποιες κουβέντες παραπάνω:

- Πώς τα περνάς στο χωριό σου; με ρώτησε.
- Το χωριό δε με απογοητεύει ποτέ, γιατί ξέρω τι περιμένω να βρω. Βέβαια, ελπίζαμε αυτές τις μέρες να χιονίσει λίγο, αλλά απ' ό,τι φαίνεται η κακοκαιρία θα περάσει ανατολικά. Χιόνια θα έχετε εσείς στην Αθήνα. Εδώ έχει ήλιο με κρύο και πολύ αέρα. Πάνω, ψηλά στα Τζουμέρκα έχει χιονίσει λίγο, αλλά είναι ελάχιστα το χιόνι για την εποχή αυτή.
- Κάνετε καμιά βόλτα; επέμενε να μάθει λεπτομέρειες.
- Βόλτες ελάχιστες, έτσι λίγο για να περπατήσουμε. Είναι τέτοιος ο καιρός που δεν προσφέρεται για πολλά. Άλλωστε η μέρα περνάει, χωρίς καν να την καταλάβεις. Μέχρι να πιεις τον πρωινό καφέ σου και να μπορέσεις να ξεμυτίσεις από την παγωνιά πάει έντεκα - εντεκάμιση η ώρα. Μετά, μπορεί να πάμε κάπου, καμιά φορά και με τα πόδια, για να πιούμε το δεύτερο καφέ. Εγώ συνήθως μετά απ' αυτό τον καφέ θα πω και δυο-τρία τσιπουράκια. Φτάνει μεσημέρι κι ώσπου να φάμε, ν' αράζουμε και καμιά ωρίτσα, σουρουπώνει. Βέβαια οι νύχτες, τώρα το χειμώνα, είναι ατελείωτες. Καφενείο, καμιά βόλτα στο ξενοδοχείο και μετά ταβέρνα. Εσύ τι κάνεις στην Αθήνα; Βγήκες, πήγες πουθενά;
- Άμα σου πω τι κάνω, θα γελάσεις. Κάθομαι στον καναπέ μου όλη μέρα. Φέτος, τα καταφέραμε και βάλαμε, επιτέλους αυτές τις μέρες, πετρέλαιο. Έχει ζέστη το σπίτι μου και το απολαμβάνω. Δε θέλω να πάω πουθενά. Ούτε ξενοκτάρια θέλω να πάω ούτε βόλτες. Η ζεστασιά, μου φαίνεται, ως η καλύτερη απόλαυση...
- Δυο πράγματα μπορεί να συμβαίνουν, Γιάννα μου, της είπα γελώντας. Ή εμείς γερνάμε και σιγά σιγά αράζουμε ή υποτιμούσαμε τα προηγούμενα χρό-

νια τη ζεστασιά και τη θεωρούσαμε αυτονόητη. Πάντως, έχει ενδιαφέρον ν' ανακαλύπτεις ξανά την ευχαρίστηση μέσα από τα απλά πράγματα που τα είχαμε ως δεδομένα, αλλά δε μας αρκούσαν για να ευχαριστηθούμε.

Το ίδιο βράδυ πήγαμε να φάμε στο ΖΕΥΚΙ. Κάτσαμε απέξω, σ' αυτό το ωραίο σκεπαστό που έχει στην είσοδο. Μια μεγάλη ξυλόσομπα, μαζί με μια άλλη ηλεκτρική, δημιουργούσαν ένα άνετο, πολύ ζεστό περιβάλλον. Έξω ο παγωμένος αέρας λυσομανούσε και, σε κάποιες στιγμές, σου έδινε την αίσθηση ότι θα ξεριζώσει και θα παρσύρει μαζί του καθετί που έβρισκε στο διάβα του. Ασφαλισμένος μέσα στη ζέστη και βλέποντας ταυτόχρονα από τα πλαστικά, διάφανα τζάμια αυτό που γινόταν έξω, ένιωθα ως ευλογία την προστασία που μας παρείχε το σκέπαστρο. Ήρθε το γκαρσόνι να παραγγείλουμε. Εκτός από τα κλασσικά που έχουν συνήθως οι ταβέρνες, ο Πάνος πρόσθεσε: «Αγριογούρουνο, ζαρκάδι, πέρδικες...». (Το προηγούμενο βράδυ στο Στέφανο, σε μια ανάλογη στιγμή, είχα ακούσει «φασιανό»). Από τις πολλές και διαφορετικές γεύσεις προτίμησα κάτι κλασικό, μια «χοιρινή καλοψημένη». Η ποικιλία των προσφερόμενων γεύσεων, έδωσε την αφορμή να ξεκινήσει μια συζήτηση περί χριστουγεννιάτικων εδεσμάτων και γεύσεων. Υποστήριζα ότι, μακράν όλων, η καλύτερη γεύση που έχω δοκιμάσει είναι ο ψημένος «καλογιάννος» στα κάρβουνα. Αυτό το μικρό πουλάκι, ο «κοκκινολαίμπος». Μετά ακολουθούν οι «τσιγαρίδες», αυτές που τρώγαμε παλιά και τέλος ο «πασμάς». Όλες παρμένες από την παιδική μου ηλικία.

Ήταν στα τέλη της δεκαετίας του '60. Πιτσιρίκια εγώ κι η αδερφή μου περιμέναμε με αγωνία τα Χριστούγεννα. Η μάνα μου μας νήστευε. Τουλάχιστον μια βδομάδα στα μέσα Νοέμβρη, στην αρχή της νηστείας, και δυο βδομάδες πριν τα Χριστούγεννα. Αυτές τις δυο τελευταίες εβδομάδες, περιμέναμε πώς και πώς τα Χριστούγεννα, για να ψήσουμε τα «καλουέννια» που πιάναμε στις «τσιόπνες» (παγίδες), με τις οποίες γεμίζαμε τα χωράφια. Ο καλογιάννος ήταν το πουλί που πιάναμε συχνότερα από τ' άλλα. Μαδά-

γαμε όσα πουλιά πιάναμε, συνήθως 3-4 την ημέρα, (στις πιο κρύες μέρες ακόμα περισσότερα), τα ξεκοιλιάζαμε, τ' αλατίζαμε και τα φυλάγαμε για τα Χριστούγεννα. Για ψυγεία βέβαια ούτε λόγος, απλά το αλάτι τα συντηρούσε. Άλλωστε ποιες κουζίνες είχαμε τότε; Ένα πλήθινο παράπηγμα ήταν όλο κι όλο με τσίγκο αποπάνω, δίπλα σε δυο δωμάτια σπίτι κι έμπαζε από παντού αέρα και κρύο. Ανήμερα των Χριστουγέννων, ξυπνάγαμε πρωί. Τσουγκρίζαμε ό,τι είχε απομείνει από τα κούτσουρα στο τζάκι, το οποίο έκαιγε όλη νύχτα φυλάγοντάς μας από τους καλικάντζαρους, (για να μην μπουν μέσα από την καμινάδα), ρίχναμε ξύλα στη φωτιά για να γίνουν κάρβουνα και φεύγαμε για το σπίτι της θείας μου. Στο δρόμο, κόβαμε από ένα ματσάκι κλωρά κλαδιά από πουρνάρι και ρείκι και, όταν φτάναμε, τα ρίχναμε στο τζάκι τους λέγοντας ευχές: «Αρνιά, κατσίκια, νύφες, γαμπρούς». Όσο καίγονταν και σπινθήριζαν τα κλωρά κλαδιά, η θεία μου έκοβε και μας φιλοδωρούσε από ένα κομμάτι «πασμά», (αποξηραμένα σύκα του καλοκαιριού). Τι υπέροχη γεύση!

Γυρνάγαμε γρήγορα στο σπίτι, γιατί είχαμε να ψήσουμε τα «καλουέννια». Τα βάζαμε πάνω στα κάρβουνα ή στη «μάσια», την οποία είχαμε για να τσουγκρίζουμε τα ξύλα και να μαζεύουμε τη στάχτη. Αυτός ο μεζές, μου φαινόταν πως είναι ό,τι πιο νόστιμο υπάρχει πάνω στη γη. Το μεσημέρι τρώγαμε «τσιγαρίδες», που τηγάνιζε η μάνα μου από το γουρούνι. Κι αυτές πολύ νόστιμες, πιο νόστιμες από κάθε άλλη τηγανιά που έφαγα αργότερα ως ενήλικας. Αλλά σαν τον ψητό καλογιάννο, δεν υπήρχε άλλος μεζές.

Ακόμα και σήμερα το ισχυρίζομαι αυτό, παρότι έχω πολλά χρόνια να δοκιμάσω τη γεύση του. Άλλωστε δε μ' αφήνει πλέον κι η συνείδησή μου να φάω ένα τέτοιο μικρό πουλί. Μου αρκεί η ανάμνηση της γεύσης του από την παιδική μου ηλικία.

Τα φαγητά είχαν έρθει στο τραπέζι κι όλοι πέσαμε πάνω τους με όρεξη. «Άντε γεια μας, καλή χρονιά» υψώθηκαν τα ποτήρια. Ωραία είναι και τούτη η εποχή που ζούμε!

Σίγουρα η φτώχεια κι η ανέχεια εκείνων των χρόνων, έκανε τα απλά, στοιχειώδη, καθημερινά πράγματα που μας έλειπαν, να φαίνονται ομορφότερα απ' την πραγματική τους αξία. Σίγουρο είναι επίσης, ότι η ακίδα της παιδικής μας μνήμης καταγράφει πιο έντονα τις εντυπώσεις, αφού χαράζει σ' ένα παρθένο περιβάλλον.

Παιδιά, είναι βέβαιο, δεν μπορούμε να ξαναγίνουμε. Δε γίνεται όμως και να ευχηθούμε να γίνουμε ακόμα φτωχότεροι, για να εκτιμήσουμε από την αρχή την αξία των απλών πραγμάτων που τα είχαμε δεδομένα ως τώρα. Εκείνο που θα ευχόμουν για τον εαυτό μου, είναι, να αποκτήσω κάποτε τη σοφία, (την οποία δεν κατάφερα ως τώρα ν' αποκτήσω), η οποία περιγράφεται σ' ένα λιτό στίχο του Ρόμπερτ Μπράουνινγκ:

«Λιγότερο ίσον περισσότερο».

(ΡΟΜΠΕΡΤ ΜΠΡΑΟΥΝΙΝΓΚ = Άγγλος, Βικτωριανός ποιητής, 1812-1889)

Ήταν Χριστούγεννα του 2009, όταν ξεκίνησε τη λειτουργία του το, κατά κοινή ομολογία, αρχοντικό ξενοδοχείο στο χωριό μας. Από τότε αρκετόι πέρασαν, άλλοι κοιμήθηκαν και χάρηκαν το πλούσιο τζουμερκιώτικο πρωινό, δοκιμάζοντας έτσι την ηπειρώτικη φιλοξενία και άλλοι απλά πέρασαν και απόλαυσαν τον καφέ ή το φαγητό τους στο εστιατόριο. Φέτος συμπληρώνονται πέντε χρόνια πορείας του και θεωρήσαμε σκόπιμο να μοιραστούμε ό,τι έτυχε να ακούσουμε και ό,τι έτυχε να δούμε από τους επισκέπτες του κατά τη διάρκεια των γιορτών στο ξενοδοχείο.

Άκουσα μια γιαγιά από Θεσσαλονίκη,

5 Χρόνια Άραχθος Χαγιάτι...

που ρέμβαζε στο τζάκι στο café εκείνο το βράδυ, να ζητάει να πιει μοχίτο! Μια παρέα παραδίπλα, απολάμβανε τσίπουρο της περιοχής και το κατανάλωνε σαν να ήταν αγίασμα, «είμαστε στη πηγή του τσίπουρου, πρέπει οπωσδήποτε να πάρουμε φεύγοντας!»

Μια άλλη μέρα, κάποιοι επισκέπτες ρώτησαν αν υπάρχει σούπερ μάρκετ στο χωριό. Δεν απογοητεύτηκαν από την απάντηση. Χάρηκαν.. «Δεν πειράζει, ευκαιρία να νιώσουμε και λίγο ανεξάρτητοι.» Κάποιοι επισκέπτες, που συζητούσαν μεταξύ τους και αντάλλασαν εντυπώσεις, κατέληξαν πως δεν είχαν πάει σε πιο πράσινη φύση και μάλιστα σε πιο πράσινη, άγρια και όμορφη φύση σαν και τη δική μας! Δύο άλλα παιδιά, που είχαν έρθει από την Αθήνα, δεν έβλεπαν την ώρα να προμνηθευτούν ξύλα και να χαρούν το τζάκι και την μπιρίμπα στο δωμάτιο που είχαν νοικιάσει! Πέραν όμως των επισκεπτών, που έρχο-

νται για πρώτη φορά στην περιοχή μας, υπάρχουν και εκείνοι που ήρθαν μια φορά, μαγεύτηκαν, γι' αυτό έρχονται και ξαναέρχονται για να απολαύσουν τη φιλοξενία και τη φύση! Μάλιστα ο συγκεκριμένος επισκέπτης, εκ Θεσσαλονίκης ορμώμενος, πάντα με την οικογένειά του, φέρνει κοντά και το ποδήλατό του και δε χάνει ευκαιρία, με όποιες καιρικές συνθήκες κι αν επικρατούν, να δια-

Λήψη Φωτογραφίας 01-01-2015